

JAARVERSLAG

2020

Provincie
Antwerpen

INHOUD

Deel I: Beleid

1.1	Missie POM	1
1.2	Relevante doelstelling en actieplannen van de provincie Antwerpen	
1.3	Organisatiestructuur POM Antwerpen	2
1.3.1	Leden Directiecomité	
1.3.2	Leden Raad van Bestuur	
1.3.3	Dagelijks bestuur	4
1.3.4	Bedrijfsrevisoren en commissarissen	
1.4	Beleidseffecten	
1.5	Vervanging algemeen directeur	7

Deel II: Acties

I BEDRIJVENTERREINEN

1.1	Brecht Schoten Brasschaat Kloosterveld en de Zwaan en omgeving	8
1.2	Duurzame acties op bedrijventerreinen	9
1.3	Essen Rijkmaker	10
1.4	Glastuinbouw	11
1.5	DOEN Duurzame Ontwikkeling Energie Neutraliteit - (Interreg Gensregio Vlaanderen-Nederland)	12
1.6	Hemiksem Heemsdaalstraat	13
1.7	Kalmthout Rijkmaker	14
1.8	Kanaalkant - herwaardering bedrijventerrein Albertkanaal Antwerpen, Schoten en Wijnegem	15
1.9	Kennisnetwerk BTM	16
1.10	Niel verkaveling Cornelis	17
1.11	Lier Duwijck 2	18
1.12	Lier Duwijckpark vzw	19
1.13	Oelegem Ter Straten	19
1.14	Rumst Catenberg & Stuyvenberg: rotonde en ecobuffer Terhagen	20
1.15	Rumst Ontginningsgebied	21
1.16	Sint-Katelijne Waver Veiling Zuid	23
1.17	Parkmanagement Agropark Sint Katelijne Waver VZW	24
1.18	Smart Energy Link – SEL (Interreg Gensregio Vlaanderen-Nederland)	24
1.19	SO WHAT – Horizon 2020 programma	25
1.20	Waterstofregio 2.0 (Interreg-project)	25
1.21	Willebroek Noord	26
1.22	Willebroek Zuid en Centraal	27
1.23	Wilrijk Terbekehof	29
1.24	Zandhoven Vaartstraat	31
1.25	Horizon 2020 project R-ACES	32
1.26	Niet-Beheerde Terreinen (NBT)	33

II BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR	
2.1 Wetenschapspark Universiteit Antwerpen	34
2.1.1 Terrein en gebouwen	34
2.1.2 Incubator Darwin	36
2.1.3 Hybride bedrijfshal Hyppocrates	36
2.1.4 Kantoorgebouw Einstein	36
2.1.5 Log!Ville	37
2.2 Ecosystemen	37
III BEDRIJFSVERSTERKENDE PROJECTEN	
3.1 Investeringspromotie	39
3.1.1 I ² PCC: Interprovinciaal Internationaliseringsproject China Cleantech	39
3.1.2 Facilitatie samenwerkingen hoger onderwijs	39
3.1.3 Missies en bezoeken	40
3.1.4 Inkomende delegaties	40
3.2 Speerpuntsectoren en arbeidsmarkt	40
3.2.1 Speerpuntsector creatieve economie: Designplatform ANTWERP. POWERED BY CREATIVES	40
3.2.2 Speerpuntsector chemie: We Are Chemistry	41
3.2.3 Zowerkthet.be, voor job, diploma en cv	41
3.2.4 TRANSIT infosessies 'Wat na het middelbaar?'	41

DEEL 1 BELEID

1. 1. Missie POM

Volgens haar oprichtingsdecreet heeft POM Antwerpen als missie het verbeteren van de ruimtelijke infrastructuur voor de vestiging van het bedrijfsleven door duurzame bedrijventerreinontwikkeling en bedrijvententra.

Verder leidt POM projecten ter versterking van het bedrijfsleven en gebruikt daarbij een aantal speerpuntsectoren als leidraad: de logistiek, de bouwsector, de chemie en life sciences, de creatieve industrie en de agro industrie.

POM doet aan investeringspromotie: promotie van de eigen projectontwikkeling, maar ook regio-promotie naar China. POM Antwerpen heeft hiertoe een kantoor en een medewerker in Chongqing.

1. 2. Relevante doelstelling en actieplannen van de provincie Antwerpen

POM Antwerpen vormt een belangrijk instrument waarmee de provincie Antwerpen haar sociaaleconomisch beleid uitvoert. Zij draagt bij tot de bevordering van de sociaaleconomische ontwikkeling van de provincie Antwerpen, met name door de ondersteuning en uitvoering van de sociaaleconomische projecten. Zij onderbouwt bovendien de provinciale sociaaleconomische strategie via ontwikkeling, uitvoering en begeleiding van projecten.

Om de missie, zoals beschreven in POM-decreet van 7 mei 2004, te realiseren zal POM Antwerpen bijdragen tot het voeren van een duurzaam economisch beleid in de provincie Antwerpen en dit door middel van de volgende strategische uitvoeringstaken:

- projecten gericht op de versterking van de infrastructuur tot vestiging van de bedrijven, waarbij de realisatie van eigen bedrijventzones voorop staat;
- projecten gericht op een efficiënte aanwending van de bedrijfsinfrastructuur, waarbij het duurzaam gebruik van bedrijventzones wordt gestimuleerd;
- actieve bijdrage in het beheer van bestaande en geplande bedrijventzones door middel van het invoeren en uitvoeren van bedrijventerreinbeheer;
- projecten gericht op het CO₂-neutrale energieverbruik van de bedrijven op de bedrijventreinen in de provincie Antwerpen;
- actieve deelname aan de realisatie, het beheer en de exploitatie van de Antwerpse bedrijventcentra, incubatie- en innovatiecentra, wetenschapsparken, multifunctionele gebouwen en doorgangsgebouwen;
- projecten gericht op een bedrijfsversterkend karakter volgend uit samenwerking waarbij o.m. kwaliteitsoptimalisering, innovatieondersteuning, internationalisering en duurzaamheid belangrijke indicatoren zijn;
- ondersteuning van de provincie Antwerpen bij de realisatie van een duurzaam sociaaleconomisch beleid;
- uitvoering projecten ter ondersteuning van het speerpuntsectoren- en innovatiebeleid van het provinciebestuur. Hierbij wordt bijzondere aandacht besteed aan zorginnovatie en zorg-economie, creatieve industrie en detailhandelbeleid
- uitvoering van of ondersteuning bij flankerende arbeidsmarktprojecten
- instaan voor het beheer en uitbating van het Milieutechnologiehuis in Mol en het parkeergebouw te Geel
- uitvoering projecten ter ondersteuning van het detailhandelbeleid (inclusief baanwinkelbeleid) en het lokaal economisch beleid van PROVANT
- Adviseren van DEIS en actief participeren aan overleg bij de opmaak van de Nota Ruimte voor de deelgebieden bedrijvigheid, detailhandel en energie.

- het voeren van een beleid om Chinese investeerders op te sporen, te ondersteunen en te helpen hun investeringen in de provincie te verankeren.
- Het beheren van de zusterovereenkomst tussen de provincie Antwerpen en de Chinese stadsprovincie Chongqing

1. 3. Organisatiestructuur POM Antwerpen

POM, juridisch en werking

- Opgericht per decreet in 2004 en gestart in 2006
- Publiekrechtelijke instelling met eigen rechtspersoon
- Rechtsoptvolger van de GOM, Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij
- Elke Vlaamse provincie heeft een POM

Verhouding POM met provincie en met Vlaanderen

- Uitvoerder sociaal-economisch beleid van de Provincie Antwerpen
- POM heeft een beheersovereenkomst met de Provincie Antwerpen

1.3.1 Leden Directiecomité

Het directiecomité staat in voor de dagelijkse leiding van POM Antwerpen en bestaat uit de voltallige deputatie. De gouverneur, de provinciegriffier, algemeen directeur POM en departementshoofd SESE zijn waarnemende leden.

Samenstelling van het directiecomité:

Leden:

Ludwig Caluwé, voorzitter
Luk Lemmens, ondervoorzitter
Jan De Haes
Kathleen Helsen

Leden met raadgevende stem:

Cathy Berx, provinciegouverneur
Danny Toelen, provinciegriffier
Maarten Puls, departementshoofd provincie Antwerpen
Luc Broos, secretaris, algemeen directeur POM Antwerpen
Jan Blancke, directeur bedrijventerreinen POM Antwerpen

1.3.2 Leden Raad van Bestuur

Artikel 10 van de statuten bepaalt dat de raad een voorzitter en (een) ondervoorzitter(s) kiest onder de gedeputeerden.

Artikel 11 van de statuten bepaalt dat de raad van bestuur bestaat uit 15 stemgerechtigde leden, aangeduid door de provincieraad, waarvan :

- 11 leden namens de provincie : als vertegenwoordigers van de provincie komen enkel de leden van de deputatie en de provincieraad in aanmerking.
- 2 leden namens de werknemersorganisaties, voorgedragen door de raad van bestuur van de vzw Erkend Regionaal Samenwerkingsverband Provincie Antwerpen.
- 2 leden namens de werkgeversorganisaties, voorgedragen door de raad van bestuur van de vzw Erkend Regionaal Samenwerkingsverband Provincie Antwerpen.

De aanduiding van de vertegenwoordigers van de werkgevers- en werknemersafvaardiging voor de Raad van Bestuur POM provincie Antwerpen vanuit het ERSV provincie Antwerpen VZW is voorzien op diens Raad van Bestuur en de Algemene Vergadering op 1 juli 2019.

De mandaten zijn als volgt verdeeld : 5 N-VA, 2 CD&V, 2 Groen, 2 Vl. Belang.

Samenstelling van de raad van bestuur:

Provincieraadsleden:

- Ludwig Caluwé, CD&V, voorzitter;
- Mireille Colson, NV-A;
- Stefan De Winter, Vlaams Belang;
- Seppe Gys NV-A;
- Ilse Jacques, NV-A;
- Luk Lemmens, NV-A, ondervoorzitter;
- Louis Schoofs, Groen;
- Bruno Valkeniers, Vlaams Belang;
- Diederik Vandendriessche, Groen;
- Isabelle Vrancken, NV-A;
- Wendy Weckhuysen, CD&V.

Werknemersorganisaties:

- Wim Penninckx, ACV;
- Dirk Schoeters, ABVV (op pensioen maar maakt tot nader order zijn termijn nog af);
- Frank Van den Bogaert, ACLVB (raadgevend lid).

Werkgeversorganisatie:

- Dirk Bulteel, VOKA;
- Carl Van Dijck, UNIZO;
- Matti Lammers, Boerenbond (raadgevend lid);

Leden met raadgevende stem:

- Luc Broos, algemeen directeur POM Antwerpen, secretaris ;
- Maarten Puls, departementshoofd Provincie Antwerpen

Kunnen uitgenodigd worden als adviseur:

- Gerda Broeckx, gemeente en OCMW Laakdal;
- Patrick Feyaerts, gemeente en OCMW Heist-op-den-Berg ;
- Claude Marinower, Stad Antwerpen;
- Jan Blancke, directeur bedrijventerreinen POM Antwerpen.

1.3.3 Dagelijks bestuur

Luc Broos, Algemeen Directeur

Jan Blancke, Directeur Bedrijventerreinen

Chris Claessens, Diensthoofd Administratie, HR & ICT

1.3.4 Bedrijfsrevisoren en commissarissen

Grant Thornton Bedrijfsrevisoren CVBA, Potvlietlaan 6, 2600 Antwerpen, BE 0439 814 826

Luc Deltour (commissaris)

1.4. Beleidseffecten

POM Antwerpen engageert zich om acties op te zetten om provinciale doelstellingen en actieplannen te realiseren. De doelstellingen en actieplannen zijn:

1. projecten gericht op de versterking van de infrastructuur tot vestiging van de bedrijven, waarbij de realisatie van eigen bedrijvenzones voorop staat;
2. projecten gericht op een efficiënte aanwending van de bedrijfsinfrastructuur, waarbij het duurzaam gebruik van bedrijvenzones wordt gestimuleerd;
3. het stimuleren, invoeren en uitvoeren van bedrijventerreinbeheer;
4. projecten gericht het stimuleren van samenwerking van de bedrijven in onze provincie;
5. de realisatie, het beheer en de exploitatie van de Antwerpse bedrijvencentra, incubatie- en innovatiecentra, wetenschapsparken, multifunctionele gebouwen en doorgangsgebouwen;
6. de uitvoering projecten ter ondersteuning van het speerpuntsectorenbeleid van de Provincie Antwerpen;
7. het voeren van een actief investeringspromotiebeleid in China en ondersteuning van de zusterovereenkomst tussen de provincie Antwerpen en Chongqing (China).

In 2020 gerealiseerd binnen doelstelling 1:

- **Hemiksem, Heemsdaalstraat:** Einde 2020 kon POM het Studiebureau Infrabo gunnen om de opdracht tot heraanleg van de Heemsdaalstraat uit te voeren en een plan op te maken voor de herinrichting van het kruispunt Heemsdaalstraat- Antwerpsesteenweg.

- **Niel, verkaveling Cornelis:** POM Antwerpen diende een subsidiedossier in bij VLAIO in het kader van de herinrichting van dit bedrijventerrein. Op 22 juni 2020 vond een rondgang plaats in het kader van de definitieve oplevering.

- **Wilrijk, Terbekehof: heropwaardering bedrijventerrein.** Als tweede fase werd gestart met de realisatie van de heraanleg van de Terbekehofdreef, de Dynamicalaan en een deel van de Moerelei (tussen de Fotografielaan en de Terbekehofdreef). Dit houdt een vernieuwing van de bovenbouw (met inbegrip van parkeerplaatsen, voetpaden, fietspaden en groen), de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel met collectieve waterbuffering en de aanleg van een warmtenet in. De partners in dit project zijn POM Antwerpen, District Wilrijk, Stad Antwerpen, rio-link en ISVAG. De werken startten in het voorjaar van 2019 en worden in het najaar van 2021 afgerond.

In 2020 gerealiseerd binnen doelstelling 2:

- **Subsidie voor Duurzame Acties op Bedrijventerreinen:** ondersteuning wordt geboden aan samenwerkingsverbanden tussen bedrijven die concrete initiatieven nemen in het kader van 'duurzame bedrijventerreinen'. In totaal werd €100.000,00 subsidie toegekend aan 7 projectvoorstellen voor een éénjarige uitvoering tot einde november 2019.

Uitzonderlijk heeft de bedrijvenvereniging Logistiek Center Hazeldonk Meer (LCHM) een verlenging verkregen om in 2020 het onderzoek naar de implementatie van een Business Improvement District (BID) op de Transportzone Meer verder te zetten. Dit principe is nog niet eerder toegepast op een bedrijventerrein in België.

In 2020 gerealiseerd binnen doelstelling 3:

- **VZW Duwijckpark, Lier**

In 2020 werd verder gewerkt aan het dossier van de camerabewaking met de stad Lier. Er is beslist om 4 camera's aan te kopen met de VZW. Het onderhoud van de camera's wordt verzorgd door de stad Lier en de beelden worden beheerd door de politie.

Daarnaast werd een studie opgestart om te onderzoeken of een virtuele energiegemeenschap kan worden opgericht op het terrein in afwachting van de versoepelde regelgeving rond het delen van energie die door Europa wordt vooropgesteld.

- **Parkmanagement Agropark Sint Katelijne Waver VZW**

In 2020 werd de VZW Agropark Sint Katelijne Waver opgericht waarin alle gevestigde bedrijven, de gemeente Sint-Katelijne-Waver en de POM vertegenwoordigd zijn.

- **Wetenschapspark Universiteit Antwerpen, Niel**

Het initiële masterplan werd verder uitgewerkt en verfijnd. De volgende principes uit het oorspronkelijke masterplan werden in acht genomen:

- Duurzaamheid van het ontwerp en materialen
- Financiële haalbaarheid
- Affiniteit met het strategisch masterplan
- Flexibiliteit
- Doorwaadbaarheid en goede circulatiepatronen
- Samenhangend watersysteem (o.a. waterbuffering)
- Heldere vormtaal
- Ruimte voor groen met een onderhoudsarm beheer
- Mogelijkheid tot fasering

Dit ontwerp werd zowel met het bestuur als met de administratie van de gemeente Niel besproken. Op basis van de opmerkingen werd een inrichtingsplan verder verfijnd en voorgelegd aan het College van Burgemeester en Schepenen van Niel alsook de Gecoro voor akteneming.

Op basis van het inrichtingsplan zal er voorzien worden in een bijkomende wegenis in beton om het gebouw Einstein te kunnen bedienen. Deze wegenis is ook nodig voor nieuwe gebouwen op het Wetenschapspark. Er komt een gemeenschappelijke gracht en een groenbuffer met hoogstammige bomen.

In 2020 gerealiseerd binnen doelstelling 4:

Vanuit POM Antwerpen werden in 2020 onder andere volgende acties ondernomen:

- publicatie van diverse nieuwsartikels op de website en in de BTM-nieuwsbrieven;
- eerstelijnsadvies aan verschillende bedrijventerreinverenigingen, lokale overheden en diverse stakeholders. Er werden 12 vragen gesteld aan – en beantwoord door de SPOC van de provincie Antwerpen, in hoofdzaak rond de thema's oprichting, financiering en werking van een bedrijventerreinvereniging, en beeldvorming, biodiversiteit en inrichting.

In samenspraak met de andere POMs werden thematische overlegmomenten georganiseerd met de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Breda, PlatformU en Samen Klimaatactief.

In 2020 gerealiseerd binnen doelstelling 5:

- Exploitatie Incubator Darwin

Uiteraard stelde de Covid-crisis ook de bedrijven in de incubator op de proef. In april en mei konden de ondernemers op een korting rekenen vanuit de provincie van 50% op de terbeschikkingstellingsvergoeding, een gebaar dat bijzonder werd geapprecieerd. De meeste bedrijven trachtten inventief in te spelen op de crisis.

- Gebouw Einstein

In het kader van een mededingingsprocedure met onderhandeling is eind 2019 na de selectiefase aan 4 aannemerscombinaties gevraagd om een offerte in te dienen voor het gebouw Einstein.

Het gebouw omvat:

- een restaurant
- het Vitalent opleidingscentrum
- conferentie- en opleidingslokalen
- kantoren en laboratoria op verschillende verdiepingen.

De omgevingsvergunning werd verkregen in oktober 2020. De start van werken vond plaats begin 2021, einde voorzien eerste kwartaal 2022. Op basis van inrichtingsplan wordt voorzien in een land-schapsparking voor ongeveer 180 wagens.

- Gebouw Log!Ville

Cordeel nv uit Temse en Zicht op Zee hebben een mooi en goed uitgerust gebouw afgeleverd. De bouw is afgewerkt in 2020, de voorlopige oplevering heeft plaatsgevonden begin 2021.

Vil richt het gebouw verder in tot logistiek demonstratiecentrum en ondertekent een lange termijn huurovereenkomst.

- BlueChem
Op BlueGate heeft POM Antwerpen mede geïnvesteerd in de incubator voor duurzame chemie: BlueChem. POM Antwerpen participeert in zowel de raad van bestuur als het directiecomité en het financieel comité. Het gebouw opende haar deuren in mei 2020.
- BC De Winkelhaak, house of C
Als belangrijkste aandeelhouder zetelt POM Antwerpen in de raad van bestuur van De Winkelhaak
- Bedrijvencentrum De Regenboog, Mechelen Zuid
Als aandeelhouder zetelt POM Antwerpen in de raad van bestuur en neemt er de rol van voorzitter op

- De Wolkammerij

Als aandeelhouder zetelt POM Antwerpen in de raad van bestuur van dit bedrijvencentrum, gespecialiseerd in de bouwsector. POM Antwerpen is ook actief lid van het directiecomité.

In 2020 gerealiseerd binnen doelstelling 6:

- I²PCC: Interprovinciaal Internationaliseringsproject China Cleantech

I²PCC is een interprovinciaal project dat de Vlaamse cleantech bedrijven laat kennismaken met het potentieel en belang van de Chinese markt, om zo samenwerkingen en projecten te stimuleren. Bij afloop van het project in 2020 werd door de partners binnen I²PCC beslist om de werking structureel verder te zetten. De 5 Vlaamse provincies, Flanders Investment & Trade en Cleantech Flanders tekenden hiertoe een samenwerkingsakkoord. De werking wordt verder gezet onder de noemer Cleantech Route China. De acties liggen in domeinen als kennisverstrekking, community-building en matchmaking.

- Speerpuntsector creatieve economie: Designplatform ANTWERP. POWERED BY CREATIVES

De werking werd in 2020 maximaal aangepast aan de virtuele context. Zo kon er alsnog ingezet worden op community, netwerking, kennisdeling etc. 5 bedrijven en organisaties werden succesvol begeleid binnen een innovatietraject. In 2020 ging het project Build. Create. Innovate van start, dat de brug slaat tussen de bouw- en de creatieve sector.

In 2020 gerealiseerd binnen doelstelling 7:

- Missies en bezoeken

Door de coronapandemie werd er in 2020 gestreefd naar maximale virtuele samenkomsten, zowel tussen overheden als tussen bedrijven. Zo werd er deelgenomen aan virtuele beurzen, of kon de vertegenwoordiger van POM Antwerpen de aanwezigheid op beurzen en events voor zich nemen. Door middel van digitale tools, konden ook bedrijven op deze manier vertegenwoordigd worden, zonder zelf naar China te reizen.

1.5 Vervanging algemeen directeur

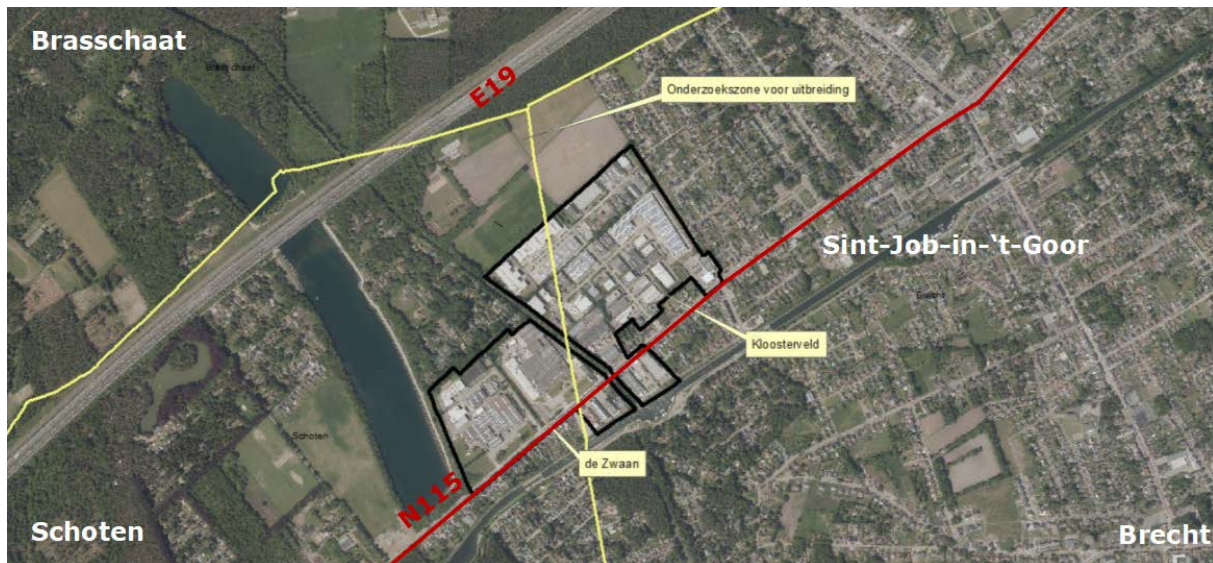
De huidige algemeen directeur gaat met pensioen in 2021. We hebben de procedure tot vervanging opgestart met een advertentie in oktober en 36 kandidaten hebben zich aangemeld. Er werden reeds twee sollicitatierondes gehouden om tot een gereduceerde lijst van 8 geïnteresseerde kandidaten te komen. Deze kandidaten moeten voor een jury een presentatie geven en degenen die hier in slagen zullen een assessment afleggen. De nieuwe directeur zal starten op 1 juni, de huidige directeur blijft aan boord om de nieuwe directeur te begeleiden tot eind 2021.

DEEL II ACTIES

2.1 BEDRIJVENTERREINEN

1. Brecht Schoten Brasschaat Kloosterveld en de Zwaan en omgeving

Projectmanager	Peter Carpentier
----------------	------------------

Bedrijventerreinen Kloosterveld en de Zwaan en omgeving

Op basis van een intern vooronderzoek en in het kader van de opmaak van een ruimtelijke visie en juridische verankering voor de herstructurering van de bedrijventerreinen Kloosterveld en de Zwaan, werd door de dienst Ruimtelijke Planning (DRP) van de provincie Antwerpen een bestek voor ondersteuning door een extern bureau opgemaakt in samenspraak met POM Antwerpen.

In dit bestek zijn 4 posten opgenomen:

- Post 1: Voorbereidende fase: onderzoek + opstellen van een proces- en een startnota en scopingsnota
- Post 2: Opmaak van een PRUP met geïntegreerde effectenboordeling
- Post 3: Uitwerking van een uitgiftebeleid
- Post 4: Samenwerking en communicatie (prijs/uur)

Het directiecomité ging principieel akkoord financieel bij te willen dragen in opstart en uitvoering van het planningsinitiatief voor de duurzame herstructurering en ontwikkeling van de bedrijventerreinen Kloosterveld en de Zwaan, meer bepaald de uitwerking van een uitgiftebeleid (post 3) en de helft van de kostprijs van benodigde overleggen en participatiemomenten (post 4). Deze verdeling werd vertaald in een overeenkomst tussen de provincie Antwerpen en POM Antwerpen, waarin ook de facturatie- en betalingsmodaliteiten geregeld worden.

Hoofddoel van het onderzoek is de optimale invulling van de bedrijventerreinen Kloosterveld en de Zwaan. Hoe kunnen groeiende bedrijven uitbreiden en nieuwe bedrijven zich vestigen op kwaliteitsvolle bedrijventerreinen? En welke impact heeft dat op de omgeving (mobiliteit, natuur e.d.)? Om de

schaarse ruimte en economische groei met elkaar te rijmen, moet ingezet worden op innovatieve ontwikkelings- en herontwikkelingsmodellen.

Op 2 april 2020 gunde de provincie Antwerpen voormelde opdracht aan het studieconsortium Antea Group - CityD-Wes. Na een inlooperperiode werd op 28 oktober een projectgroep georganiseerd. Op 3 december vond een eerste stuurgroep plaats, waarop vertegenwoordigers van de provincie Antwerpen, POM Antwerpen, de gemeenten Brecht, Brasschaat en Schoten en de Vlaamse overheid aanwezig waren. De stuurgroepleden namen online kennis van het proces en de projectstructuur, alsook van de verfijnde onderzoeksdoelen, de aanpak van het uitgiftebeleid en de ruimtelijke context.

2. Duurzame acties op bedrijventerreinen

Projectmanager	Hilde Kegels
----------------	--------------

POM Antwerpen stelt zich als doel om de kwaliteit en duurzaamheid van bedrijventerreinen te stimuleren en te verhogen. Daarom lanceerde de POM Antwerpen in het najaar van 2008 voor de eerste maal het project ‘Stimuleren van duurzame acties op bedrijventerreinen’ waarbij financiële ondersteuning wordt geboden aan samenwerkingsverbanden tussen bedrijven die concrete initiatieven nemen in het kader van ‘duurzame bedrijventerreinen’.

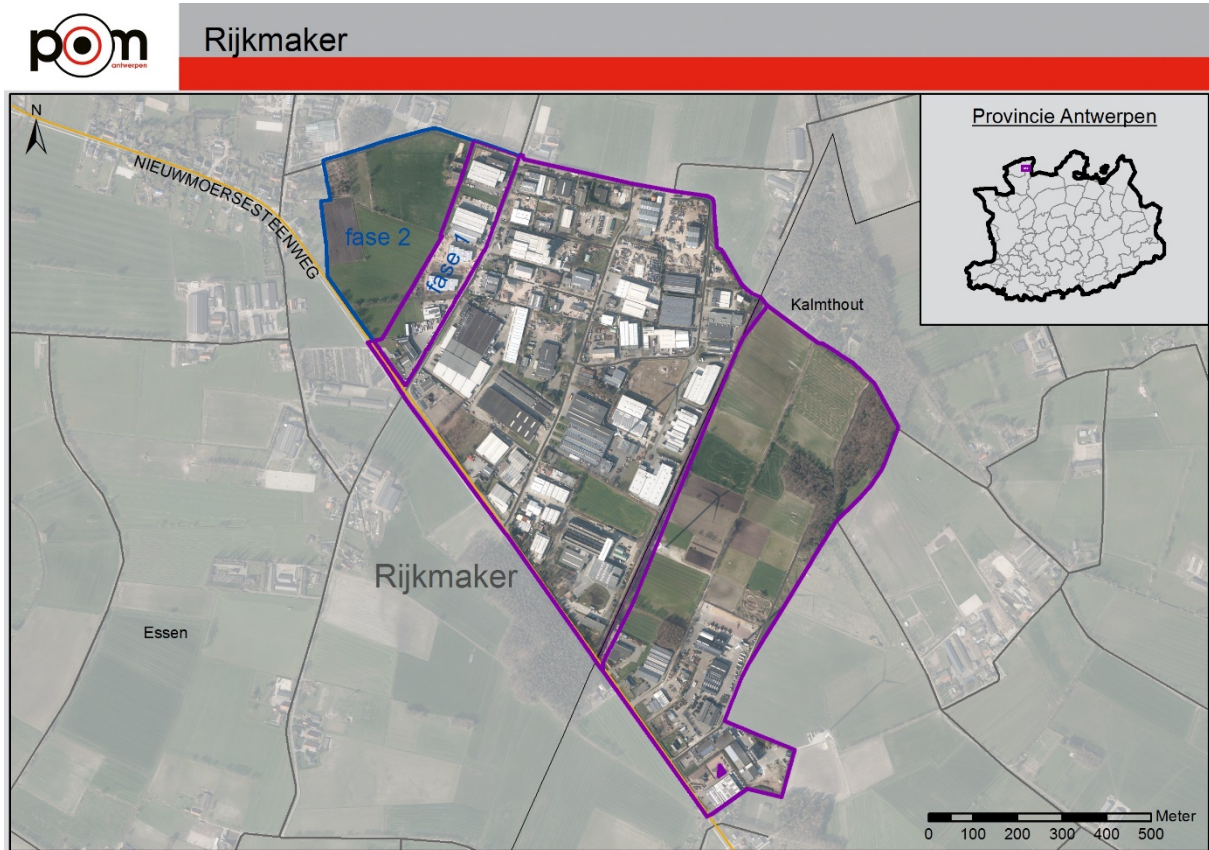
Einde 2018 werd een laatste oproep binnen dit programma gelanceerd waarbij 7 projectvoorstellen subsidies ontvingen voor een éénjarige uitvoering.

Uitzonderlijk heeft de bedrijvenvereniging Logistiek Center Hazeldonk Meer (LCHM) een verlenging verkregen om in 2020 het onderzoek naar de implementatie van een Business Improvement District (BID) op de Transportzone Meer verder te zetten. Dit principe is nog niet eerder toegepast op een bedrijventerrein in België. In het eerste uitvoeringsjaar van dit pilootproject is dan ook gebleken dat het creëren van een draagvlak bij het bedrijfsleven en de lokale overheden en het inbedden in een wetgevend kader door de Vlaamse overheid de nodige doorlooptijd vergen alvorens een BID te kunnen uitrollen op andere bedrijventerreinen.

In 2021 zet LCHM samen met de stad Hoogstraten hier verder op in.

3. Essen Rijkmaker

Projectmanager	Els Kenis
----------------	-----------

De gemeente Essen heeft een RUP Uitbreiding industrieterrein Rijkmaker fase 1 opgemaakt met het oog op het ontwikkelen van een uitbreidingszone voor het lokaal bedrijventerrein Rijkmaker.

De gemeente Essen vroeg POM een projectvoorstel uit te werken voor de projectontwikkeling. De POM tekende in 2014 resp. 2016 een samenwerkingsovereenkomst met de families Loos en Deckers, de twee grootste eigenaarsgroepen. Later volgden ondertekeningen met de families Van den Bergh-Van Aert (23/8/2018) en met Lindenspolder NV (18/3/2019). De overeenkomst gaat over de projectontwikkeling voor de uitbreiding van Rijkmaker – fase 1 en fase 2. Enkel met 1 eigenaar nl. Peter Donkers moeten we nog tot een overeenkomst komen.

POM Antwerpen heeft de kosten voor het wegenisontwerp gefinancierd. De families Loos en Deckers hebben deze kosten proportioneel terugbetaald bij de verkoop van de bedrijfsspercelen. Het gemeentebestuur heeft een definitieve goedkeuring gegeven aan het tracé voor de insteekwegen fase 1 (met voorbehoud stedenbouwkundige vergunning). Voor fase 2 heeft zij het tracé principieel vastgesteld. Fase 1 is volledig ontwikkeld.

De gemeente startte in 2017 de procedure van het “Ruimtelijk uitvoeringsplan – uitbreiding lokaal bedrijventerrein Rijkmaker fase 2”. POM maakte een eenzijdige verbintenis op waarbij zij zich engageert om de kosten verbonden aan het RUP mee te verrekenen op het moment dat de projectontwikkeling fase 2 wordt gerealiseerd en de gemeente de kosten voor het geïntegreerde RUP en de (noodzakelijke) effectbeoordelingen terug te betalen.

De planning was om in het voorjaar van 2020 te starten met de publieke raadpleging van de startnota. Eén jaar later zou het RUP definitief moeten zijn goedgekeurd. Daarna kan POM starten met de aanleg van de infrastructuur en de ontwikkeling van fase 2.

De publieke raadpleging is gestart op 24 februari 2021.

4. Glastuinbouw

Projectmanager	Stan Verdonck
----------------	---------------

POM Antwerpen wenst de economische sector glastuinbouw te ondersteunen en heeft hiervoor de volgende strategie ontwikkeld:

1. Ruimte voor ondernemen
2. Vestigingskansen in bestaande serres
3. Schaalvoordelen door samenwerking

Sinds 2016 werd een samenwerking opgezet tussen DLP en POM om uitvoering te geven aan het glastuinbouwbeleid. POM werkt daarbij zoveel mogelijk vraag-gestuurd en gaat daarvoor samenwerkingsverbanden aan met andere overheden, kenniscentra, private eigenaars, pachters en bedrijven. Met personeelsinzet en met een rollend fonds worden ontwikkelingsprojecten opgezet om projecten te realiseren met een maatschappelijke meerwaarde.

POM zoekt daarbij weldoordacht naar ruimte voor glastuinbouwbedrijven en zet projecten op om bestaande serres in agrarisch gebruik te houden via reconversie en/of schaalvergroting. Tegelijk wordt er ingezet op schaalvoordelen door samenwerking te stimuleren tussen bedrijven. De afgelopen jaren werd er ingezet op klimaatadaptatie via het project Water+Land+Schap (Landinrichting) en op klimaatmitigatie via het project DOEN – Duurzame Ontwikkeling van EnergieNeutraliteit (Interreg).

Vanuit POM Antwerpen ging er ook veel aandacht naar beleidsondersteuning: zo werd onder meer in samenwerking met de provinciale dienst Landbouw- en Plattelandsbeleid een ruimtelijk onderzoek uitgevoerd naar ontwikkelingskansen voor glastuinbouw in de nabijheid van industrie/restwarmte. Er was ook regelmatig overleg en advies aangaande vragen van gemeentebesturen en/of ondernemers en er was regelmatig overleg met de provinciale diensten Milieu & Natuur, Ruimtelijke Planning, ... om de samenwerking verder op te zoeken. We zetten ook in 2020 verder in op trajectbegeleiding in nauwe samenwerking met de provinciale diensten en gemeentebesturen. Zo verhogen we de kwaliteit van private initiatieven in de voorbereidende fase. Er wordt daarbij gestreefd naar een win-win voor de glastuinbouw (verhogen slaagkans project) en voor de maatschappelijke meerwaarde (landschappelijk, ecologisch, mobiliteit, water, energie, goed nabuurschap, ...). Als POM zetten we ook in op projectontwikkeling. In de loop van 2020 werd een perceel voor glastuinbouw van 11ha aangeboden te Putte. We selecteerden een kandidaat-koper die verder aan de slag zal gaan om op deze locatie een project te kunnen opstarten.

Er werd ook verder ingezet op de verdere verduurzaming van deze belangrijke economische sector. De uitrol van warmtenetten kan bijdragen aan de energietransitie om glastuinbouwbedrijven en hun omgeving klimaatneutraal te maken. Via het Interreg-project DOEN zetten we in op “Glastuinbouw Gebiedsscans”. Deze GIS-analyses zijn vooral gericht op het detecteren van opportuniteiten voor de

aanleg van warmtenetten en van kansrijke locaties voor nieuwe glastuinbouw nabij restwarmte of geothermie. Via het landinrichtingsproject Water+Land+Schap zijn we in samenwerking met onze partners voluit aan de slag om wateruitdagingen aan te pakken in de Mechelse Groenteregio. Met de WaterKansenKaarten als instrument werden een 4-tal demonstratieprojecten opgestart in de gemeenten Putte, Duffel/Lier, Kontich en Rumst. In samenwerking met de Bodemkundige Dienst van België en Sumaqua wordt de potentie en effectiviteit van slimme buffers en slimme drainages geëvalueerd. Daarnaast werden verschillende projectsubsidies aangevraagd om de komende jaren voldoende middelen te hebben voor bijkomende projecten die zullen bijdragen aan landbouw, water en landschap.

5. DOEN Duurzame Ontwikkeling Energie Neutraliteit - (Interreg Grensregio Vlaanderen-Nederland)

Projectmanager	Isabelle Verdonck Stan Verdonck
----------------	------------------------------------

POM Antwerpen wil met dit project de economische slagkracht van de provincie Antwerpen versterken door de energie- en CO₂-stromen tussen de verschillende bedrijven, bedrijventerreinen en glastuinbouw te optimaliseren. Op die manier kan de provincie Antwerpen zijn positie in Europa verder versterken en de transitie naar nieuwe energiesystemen realiseren. De provincie is vanuit de bevoegdheid ruimtelijke planning of provinciale ontwikkeling op het terrein betrokken.

Het Interregproject “DOEN” (Duurzame Ontwikkeling Energie Neutraliteit) beoogt de uitwisseling van kennis, ervaring en voorbeelden door o.a. naar Nederlands model een reststromenmakelaar in te schakelen als inspiratie en mentor over hoe we het kunnen aanpakken in Vlaanderen. Het project wil een grensoverschrijdend netwerk opzetten van energiemakelaars/coaches waarbij de koppeling tussen energiescans en gebiedsgericht beleid wordt uitgetest in functie van de valorisatie van reststromen en concrete realisaties.

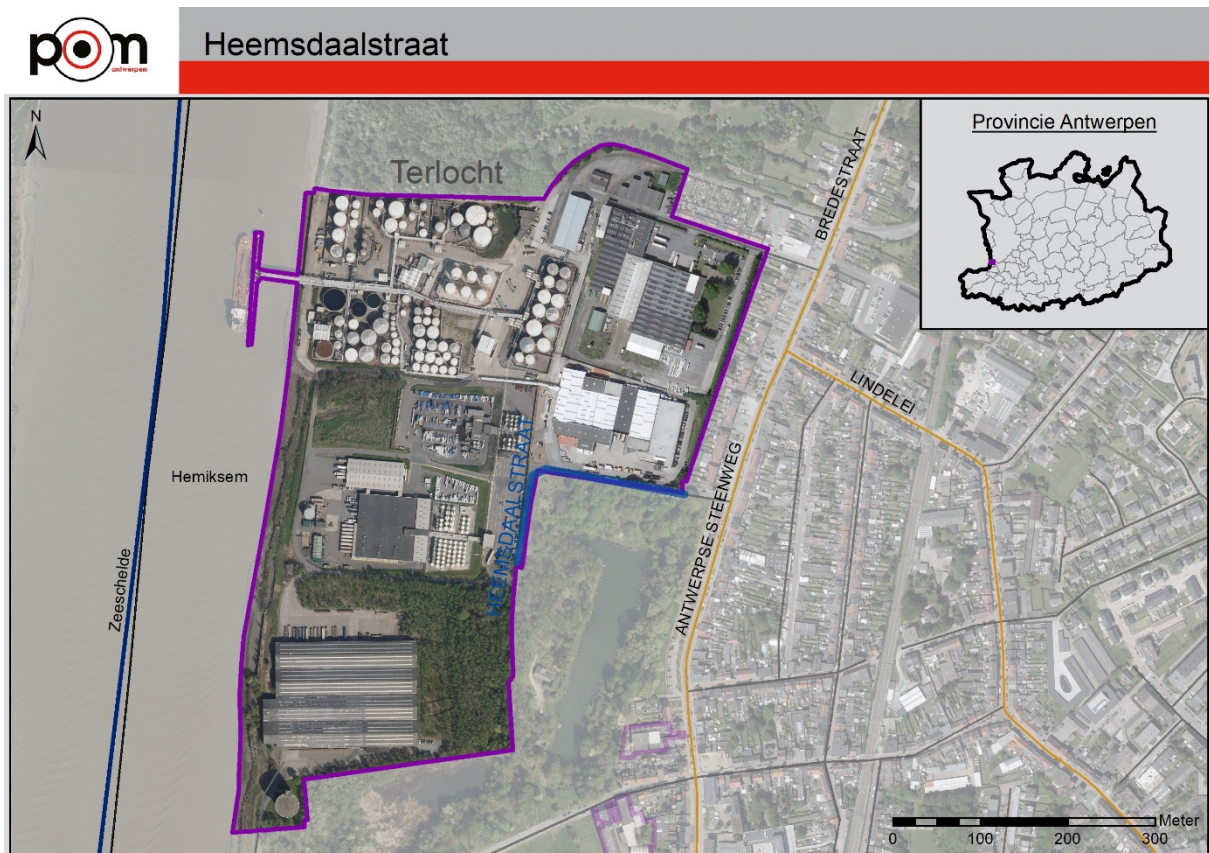
We zetten in dit project in op volgende cases:

1. Warmtenetwerk Puurs/Willebroek: we onderzochten de uitkoppelingsmogelijkheden van restwarmte van één bedrijf dat in zijn directe omgeving bedrijven en woningen van restwarmte kan voorzien. Hiervoor werd door VITO een warmtescreening van het bedrijf gemaakt en werden een aantal mogelijke scenario's bereken voor warmtenetten naar zowel publieke als privé partijen. Met deze screening zal onze partner Kelvin Solutions verder aan de slag gaan om de link tussen bedrijven proberen tot stand te brengen.
2. Gebiedsscans glastuinbouw: we onderzochten de uitkoppeling van WKK-warmte vanuit glastuinbouwbedrijven naar hun directe omgeving (KMO-zone, Zorginstelling, ...). Hiervoor werden door Kenniscentrum Energie van Thomas More haalbaarheidsstudies uitgevoerd. In samenwerking met Kelvin Solutions en Thomas More werden de GIS-analyses verder op punt gezet en werden op basis van deze analyses gebieden geselecteerd waarin we haalbaarheidsstudies zullen worden uitgevoerd. In de loop van 2021 worden deze haalbaarheidsstudies en de GIS-analyses verder afgewerkt.

De dienstverlening ‘energiemakelaars’ zal ook worden geëvalueerd en het netwerk van energiemakelaars zal ook verder worden uitgebouwd in samenwerking met de projectpartners.

6. Hemiksem Heemsdaalstraat

Projectmanager	Hilde Kegels
----------------	--------------

De herstructurering van de site Heemsdaalstraat te Hemiksem heeft tot doel een verbeterde weg-ontsluiting en aangepaste vrachtwagenparking te creëren voor de vier bedrijven die er gevestigd zijn. De visie die POM Antwerpen reeds in 2011 afrondde voor onder andere de realisatie van een nieuwe openbare Heemsdaalstraat kon toen niet uitgevoerd worden door het ontbreken van voldoende financiering.

In 2017 ontstaat er echter een nieuwe kans aangezien Elia net op het geplande tracé een hoogspanningsleiding wil aanleggen ten behoeve Umicore.

In de overeenkomsten tussen POM, Elia en de gemeente Hemiksem wordt het aandeel van Elia in de kosten bepaald en wordt POM gelast met en vergoed voor het projectmanagement en het bouwheerschap voor de heraanleg van de volledige Heemsdaalstraat.

In 2019 bereikt POM in overleg met de 4 aanpalende bedrijven en met steun van VOKA een akkoord over de uitgangspunten voor het ontwerp van de weg en over de financiële bijdrage vanuit de bedrijven.

Uit de door POM bestudeerde opties voor het vrachtwagenparkeren selecteren de bedrijven en gemeente een voorkeursscenario dat verder uitgewerkt zal worden tot een concreet ontwerp- en uitvoeringsdossier door een aan te stellen studie bureau.

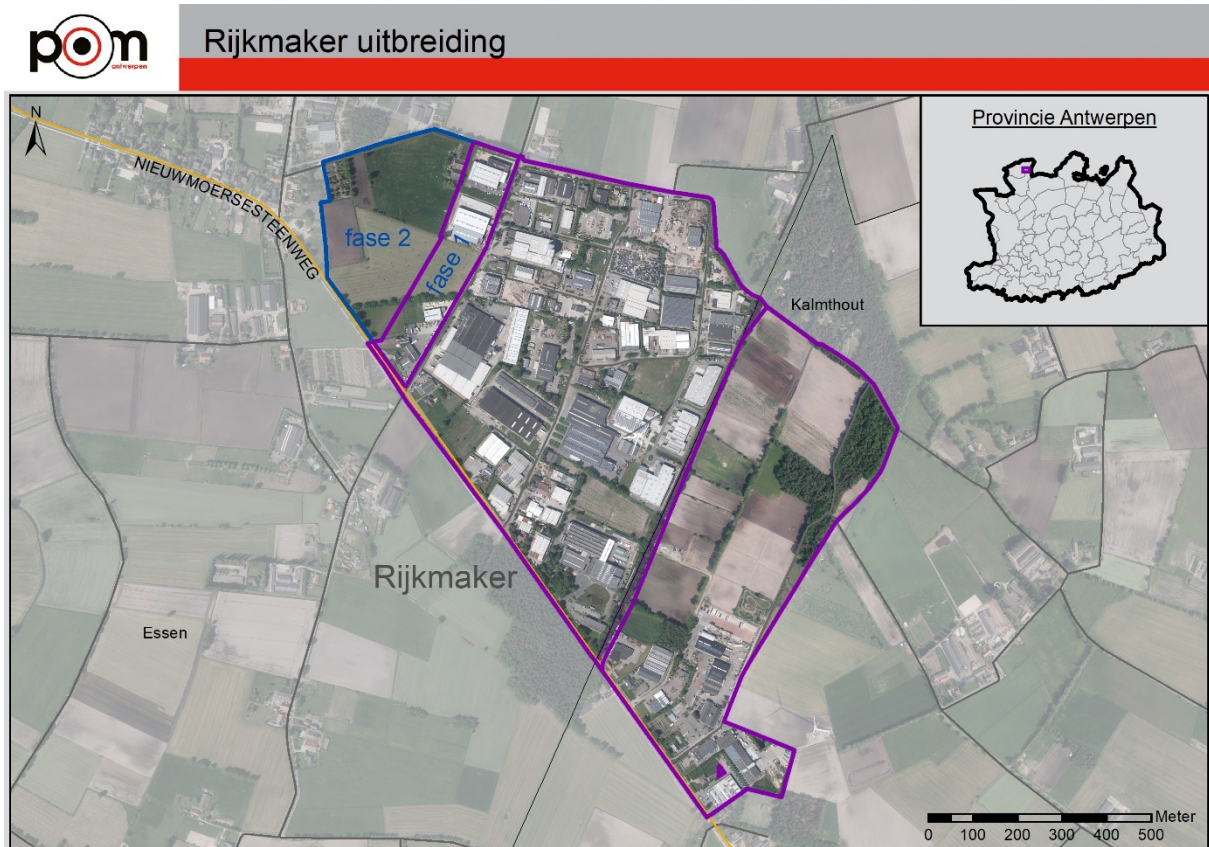
POM heeft deze beslissingspunten verder juridisch uitgewerkt in een overeenkomst die einde 2020 door de 4 bedrijven, de gemeente en POM Antwerpen officieel bekrachtigd wordt door de ondertekening ervan.

Na de lancering van het bestek einde 2019 en de daaropvolgende aanbestedingstermijn, kan POM – na goedkeuring door de gemeente – einde 2020 het Studiebureau Infrabo gunnen om de opdracht tot heraanleg van de Heemsdaalstraat uit te voeren en tevens aanvullend ook een plan op te maken voor de herinrichting van het kruispunt Heemsdaalstraat- Antwerpsesteenweg.

7. Kalmthout Rijkmaker

Projectmanager

Kurt Bomhals

Op het bedrijventerrein Rijkmaker in Kalmthout wordt momenteel ongeveer 26 ha bestemd bedrijventerrein niet ingevuld. De oorzaak is dat er geen overheidsinitiatief was om dit terrein te ontwikkelen en knelpunten zoals ontsluiting en eigendomssituatie. Bijzondere aandachtspunten vormen de fasering van een ontwikkeling, de bijkomende verkeersgeneratie en het behoud van de natuurwaarden rond het gebied.

POM Antwerpen heeft een voortrajectsubsidie bekomen bij Agentschap Ondernemen voor de uitvoering van een haalbaarheidsstudie met bijhorende projectbegeleiding. In 2015 werd de haalbaarheidsstudie door POM gegund aan Arcadis nv. De gemeente Kalmthout heeft de procedure opgestart voor de opmaak van een Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) om het industriegebied te herbestemmen in functie van een gedeeltelijke en gefaseerde ontwikkeling als lokaal bedrijventerrein. Ook deze opdracht werd gegund aan Arcadis nv. In 2018 werd gestart met de opmaak van het RUP door de gemeente, de POM onderzoekt voornamelijk de haalbaarheid van de ontwikkeling.

In de loop van 2019 heeft de POM, in het kader van de voortrajectstudie (subsidie VLAIO) en in samenwerking met de gemeente Kalmthout en AWW, diverse ontsluitingsscenario's onderzocht. Dit heeft geleid tot het voorlopig vastleggen van één scenario.

Op basis van dit scenario heeft Arcadis een infrastructuurproject uitgetekend op de bedrijvenzone, rekening houdende met een fasering van de ontwikkeling.

Momenteel is de POM nog bezig met de haalbaarheidsstudie van het project.

Bedoeling is om in 2021 tot een definitieve beslissing te komen in dit dossier.

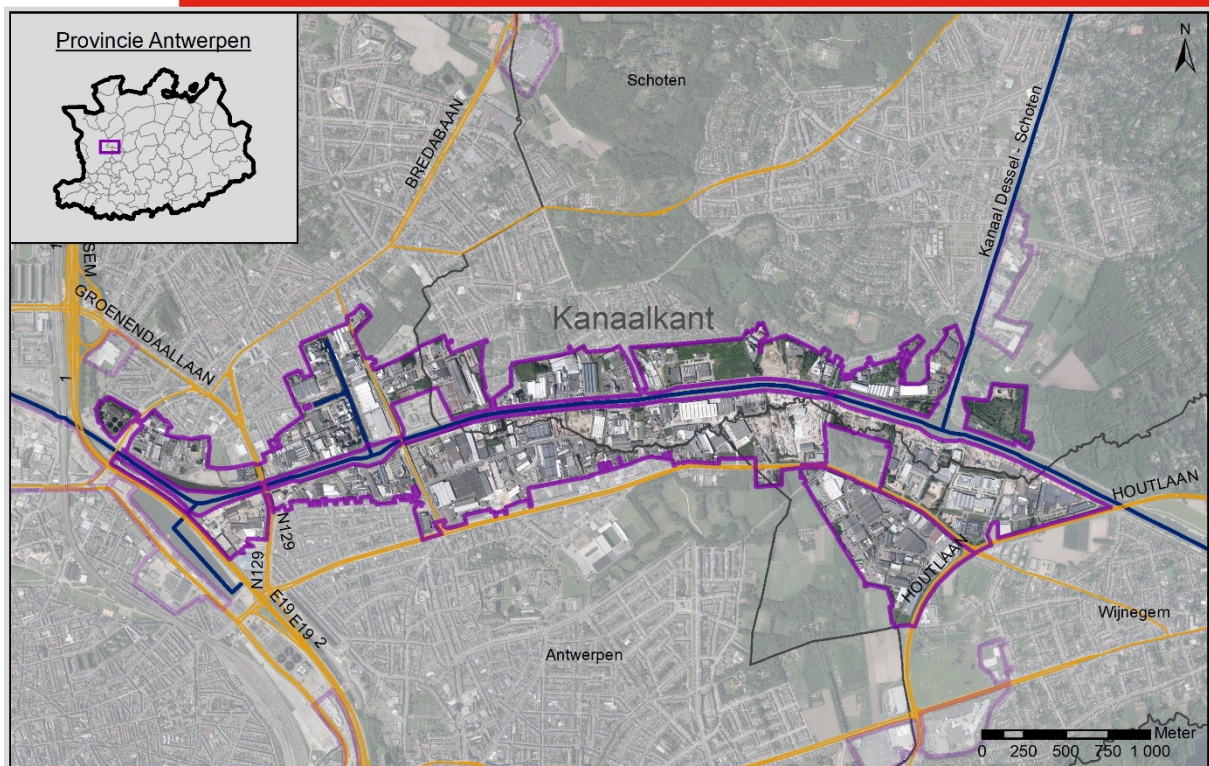
8. Kanaalkant - herwaardering bedrijventerrein Albertkanaal Antwerpen, Schoten en Wijnegem

Projectmanager

Hans Maes

Kanaalkant

Kanaalkant, de tweede grootste bedrijvenzone van de provincie Antwerpen, het gebied in de omgeving van het Albertkanaal in Wijnegem, Schoten en Antwerpen. Vaak net iets minder gekend, dan de grootste industriezone van de provincie Antwerpen, de Antwerpse haven, maar daar willen wij van Kanaalkant verandering in brengen.

De overheid maakte een toekomstplan op voor de bedrijvenzone en vormt nu een Kanaalkant-partnerschap van de volgende overheden: Wijnegem, Schoten, Antwerpen, de Vlaamse Waterweg, provincie Antwerpen en POM Antwerpen.

Het toekomstplan is gekoppeld aan overheidsinvesteringen om een modernisering van het gebied in te zetten. Zo is er gestart met de verbreding van het Albertkanaal, een verhoging van de bruggen en de heraanleg van verschillende kruispunten. Nieuwe (fiets)wegen worden/zijn gerealiseerd.

De bedrijven van kanaalkant spelen een cruciale rol. Samen met hun komen tot een herontwikkeling, dat is het doel. In totaal spreken we over 400 hectare bedrijvigheid met een 600-tal bedrijven. Hierbij is het centraal gelegen Albertkanaal ongetwijfeld één van de grote troeven en het uithangbord van Kanaalkant. Met bijna 40 miljoen ton vervoerde goederen per jaar is het Albertkanaal namelijk de belangrijkste waterweg in Vlaanderen. De realisatie van een klimaatrobuust circulair bedrijventerrein, daar gaan we voor samen met de bedrijven!

Sinds 2018 is de gebiedsmanager hét contactpunt van Kanaalkant. Hij zet zich voluit in voor de optimalisering en verdere ontwikkeling van het bedrijventerrein. Op de grens tussen overheid en bedrijven spoort hij de juiste organisaties aan om projecten te starten in de zone Kanaalkant.

Enkele mijlpalen in 2020: de lancering van het portaal Kanaalkant.be en de start van het Europese project R-Aces (energieprojecten Kanaalkant).

9. Kennisnetwerk BTM

Projectmanager	Peter Carpentier
----------------	------------------

Door samen te werken genieten bedrijven van uiteenlopende financiële, economische, ecologische en maatschappelijke voordelen. De vijf Provinciale Ontwikkelingsmaatschappijen (POMs) en het Vlaams Agentschap Innoveren & Ondernemen (VLAIO) geloven sterk in de kracht van interbedrijfs-samenwerking, en hebben een jarenlange traditie van ondersteuning van bedrijven, bedrijven-terreinverenigingen en lokale besturen in de realisatie van hun bedrijventerreinmanagement (BTM).

Gezien de aanwezige expertise en ervaring en hun vele contacten met de provinciale stakeholders heeft VLAIO de POMs gemandateerd om een Kennisnetwerk BTM op te richten, uit te bouwen en te managen in de periode 2017 - 2019. Op 4 februari 2020 besliste de Vlaamse minister van Economie, Innovatie, Werk, Sociale economie en Landbouw om dit mandaat met 2 jaar te verlengen, van 1 januari 2020 tot 31 december 2021.

Per provincie / POM is er een single point of contact (SPOC). Bij dit aanspreekpunt kunnen bestaande en opstartende bedrijventerreinverenigingen, evenals lokale besturen en ontwikkelaars of beheerders van bedrijventerreinen terecht voor eerstelijnsadvies met betrekking tot BTM. Indien relevant zal het Kennisnetwerk bedrijventerreinverenigingen bij de opstart of uitwerking van een samenwerkings-traject in contact brengen met andere BTM-stakeholders, die provinciaal of Vlaamsbreed actief zijn.

Naast een adviserende rol heeft het Kennisnetwerk BTM een informatieve functie. Nieuwsbrieven, periodieke netwerkbijeenkomsten en de website www.btmvlaanderen.be zijn de voornaamste kanalen waarmee het Kennisnetwerk de stakeholders wil informeren over nuttige best practices en interessante toekomstige evenementen en opportuniteiten rond volgende BTM-gerelateerde onderwerpen:

- energie-efficiëntie en klimaatneutraliteit
- ketenbeheer, water en afval
- beeldvorming, biodiversiteit en inrichting
- risicobeheersing en beveiliging
- delen van diensten en personeel
- mobiliteit, transport en logistiek

- oprichting, financiering en werking bedrijventerreinvereniging
- projecten

Vanuit POM Antwerpen werden in 2020 onder andere volgende acties ondernomen:

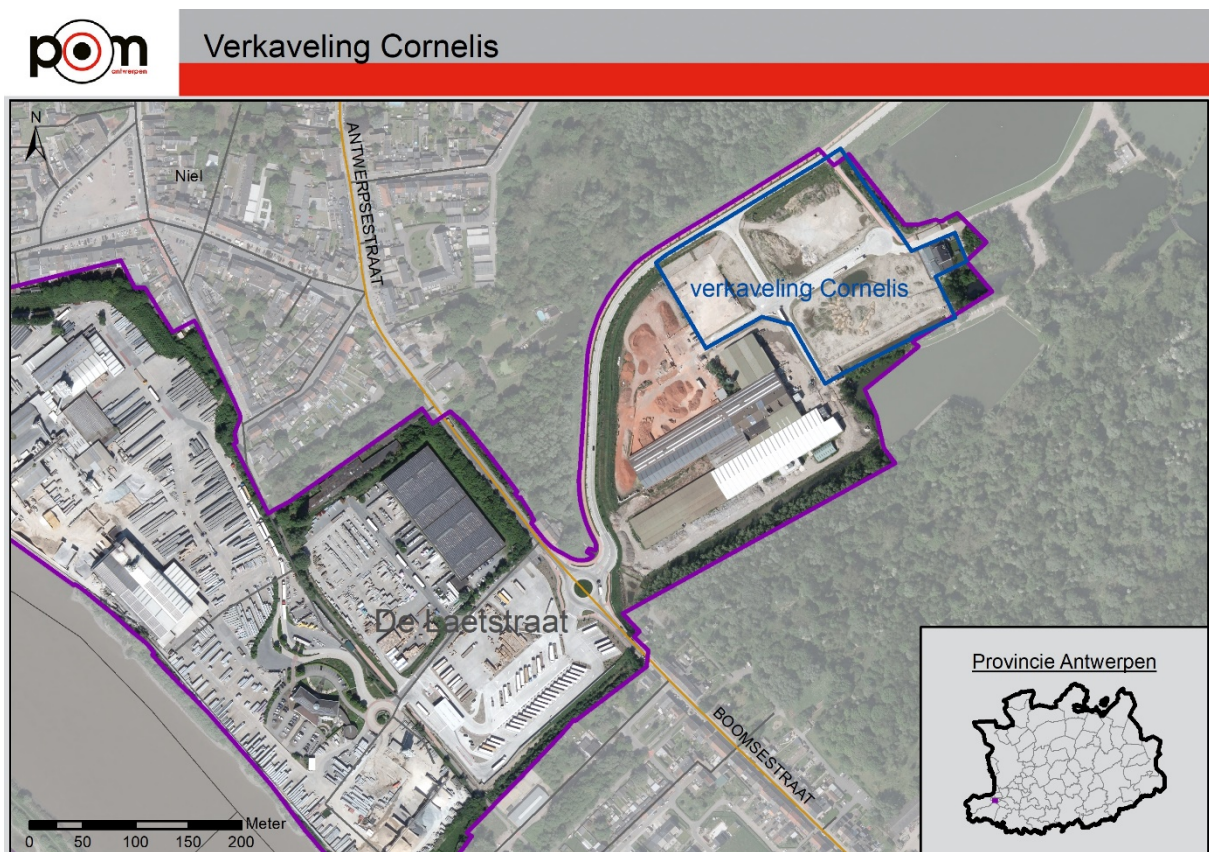
- publicatie van diverse nieuwsartikels op de website en in de BTM-nieuwsbrieven;
- eerstelijnsadvies aan verschillende bedrijventerreinverenigingen, lokale overheden en diverse stakeholders. Er werden 12 vragen gesteld aan – en beantwoord door de SPOC van de provincie Antwerpen, in hoofdzaak rond de thema's oprichting, financiering en werking van een bedrijventerreinvereniging, en beeldvorming, biodiversiteit en inrichting.

In samenspraak met de andere POMs werden thematische overlegmomenten georganiseerd met de Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Breda, PlatformU en Samen Klimaatactief.

Door COVID-19 en na overleg met en goedkeuring van VLAIO werd beslist om geen netwerkevenement te organiseren in 2020.

10. Niel verkaveling Cornelis

Projectmanager	Peter Carpentier
----------------	------------------

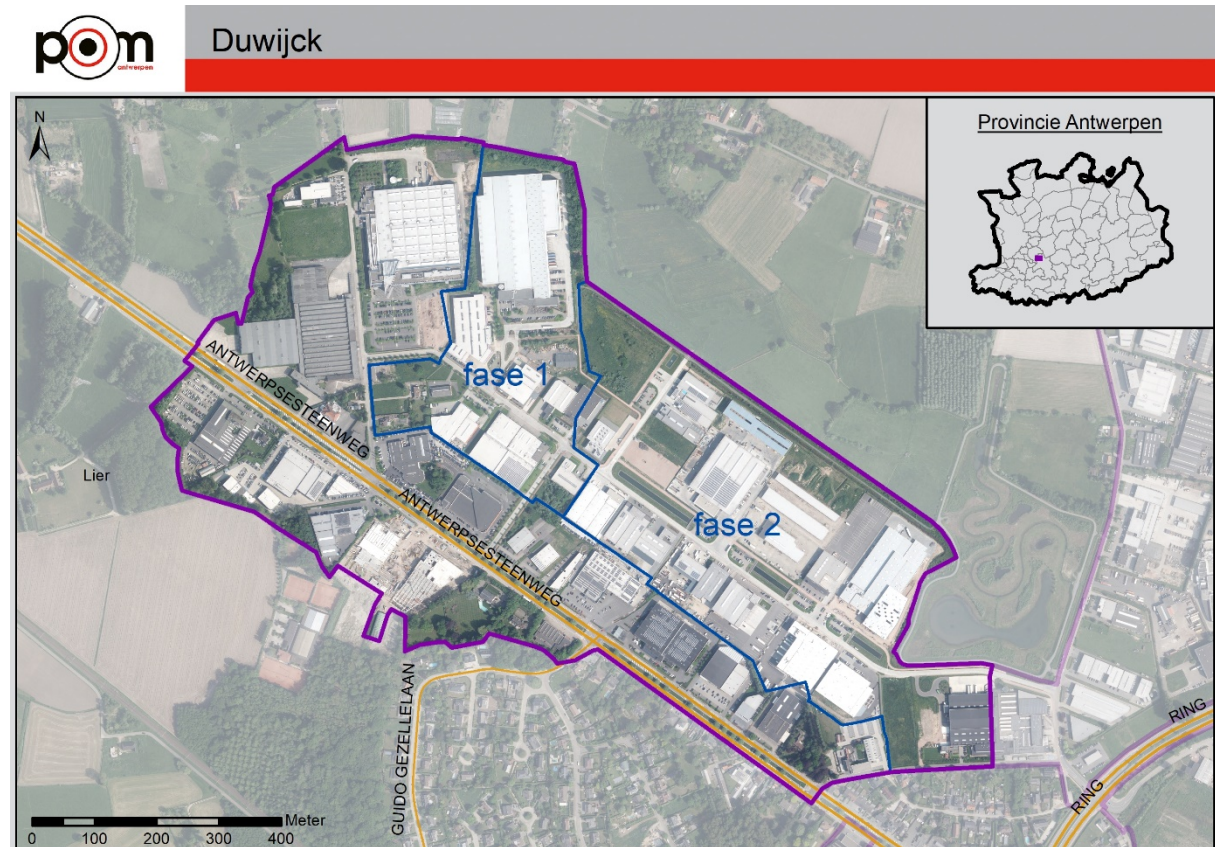
Het bedrijventerrein van Wienerberger in Niel is eind 2014 uiteengevallen in drie delen met telkens een ander bedrijf als eigenaar: Coeck, Tennisbrick en Ilarco (Paul Cornelis). Om de verschillende percelen afzonderlijk te ontsluiten moest nieuwe wegenis aangelegd worden in kruisvorm, die aantakt op de eerder in opdracht van POM Antwerpen aangelegde omleidingsweg.

POM Antwerpen was bouwheer van deze werken, en diende een subsidiedossier in bij VLAIO in het kader van de herinrichting van een bestaand bedrijventerrein. Op 22 juni 2020 vond een rondgang plaats in het kader van de definitieve oplevering.

11. Lier Duwijck 2

Projectmanager

Isabelle Verdonck

Dit terrein van 20 ha sluit direct aan bij de ontwikkeling Duwijck I. POM bracht met Duwijck II een modelterrein op de markt op het vlak van publieke ontwikkeling en CO2-neutraliteit. Om dit te bereiken werd bij de aanleg gebruikt gemaakt van energiezuinige verlichting en luchtzuiverend beton. Ook principes zoals duurzaamheid en zuinig ruimtegebruik spelen een belangrijke rol. Het terrein is volledig uitverkocht. De besprekingen over de overdracht van het openbaar domein zijn afgerond en de overdracht aan de stad Lier van het openbaar domein is gebeurd.

Duwijck in Lier is geschikt voor het plaatsen van windturbines en POM Antwerpen ziet dit ook als een uitgelezen hulpmiddel om tot een CO2 neutrale omgeving op het bedrijventerreinen te komen. POM Antwerpen sloot een overeenkomst af met Ecopower met het oog op de realisatie en exploitatie van 3 windturbines te Lier.

De voorbereidende studies voor de windmolens werden verder gezet; SKEYES heeft groen licht gegeven voor het plaatsen van 2 hoge windturbines.

12. Lier Duwijckpark vzw

Projectmanager	Isabelle Verdonck
----------------	-------------------

De vzw Duwijckpark werd opgericht in 2006 bij de opening van het industrieterrein Duwijck 1 met de bedoeling een duurzaam gemeenschappelijk onderhoud van het terrein te organiseren. Op het terrein zijn gemeenschappelijke parkings en buffers aangelegd die een degelijk onderhoud nodig hebben. Alle gevestigde bedrijven maken deel uit van de vereniging en er is een vertegenwoordiger van de stad Lier en POM Antwerpen in het bestuursorgaan. In 2017 zijn de laatste kavels op Duwijck 2 verkocht en telt de vzw 35 leden.

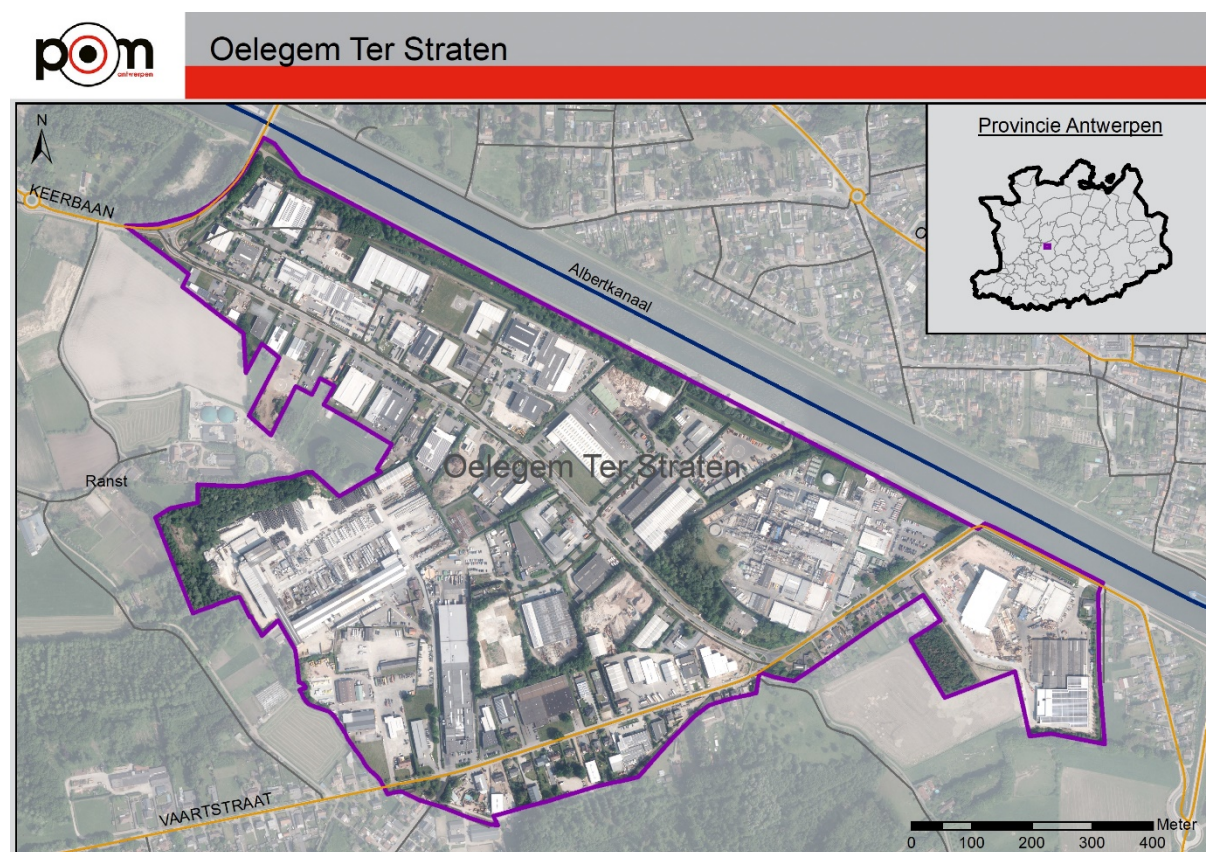
In 2020 werd verder gewerkt aan het dossier van de camerabewaking met de stad Lier. Er is beslist om 4 camera's aan te kopen met de vzw. Het onderhoud van de camera's wordt verzorgd door de stad Lier en de beelden worden beheerd door de politie.

Daarnaast werd een studie opgestart om te onderzoeken of een virtuele energiegemeenschap kan worden opgericht op het terrein in afwachting van de versoepelde regelgeving rond het delen van energie die door Europa wordt vooropgesteld.

Gezien de coronacrisis zijn de meeste netwerkinitiatieven op een laag pitje gezet; de Algemene Vergadering werd digitaal georganiseerd.

13. Oelegem Ter Straten

Projectmanager	Isabelle Verdonck
----------------	-------------------

Het bedrijventerrein Ter Straten is gelegen in de gemeente Ranst aan het Albertkanaal. Het terrein is 84 ha groot en heeft een goede beeldkwaliteit. Er is een actieve bedrijvenvereniging aanwezig. Het bedrijventerrein kampt al jaren met mobiliteitsproblemen. De huidige ontsluiting verloopt door woonstraten die niet geschikt zijn voor vrachtverkeer.

Op vraag van de gemeente werd een samenwerkingsovereenkomst afgesloten met als doel een projectplan voor het terrein op te maken met vooral aandacht voor mobiliteit en ontsluiting.

POM heeft studiebureau Sweco opdracht gegeven een projectplan uit te werken voor het terrein. In het projectplan wordt een nieuwe ontsluitingsweg voorzien, die de woonstraten ontlast en mogelijkheden voor meer watergebonden transport via het Albertkanaal stimuleert.

Er werd onderzocht hoe de nieuwe Maasweg kan worden aangelegd rekening houdend met de plannen voor de uitbouw van een groencorridor ter compensatie van de verdere economische ontwikkeling van het ENA-gebied. Het voorgestelde tracé van de nieuwe Maasweg doorkruist ook enkele bestaande buurtwegen. Sweco maakte een dossier op om de vereiste aanpassingen aan de buurtwegen te realiseren.

Tegen het dossier voor de opheffing van de buurtwegen werd bezwaar aangetekend door een buurtbewoner wiens tuin grenst aan het tracé van de nieuwe weg.

In 2019 werd een actieplan opgesteld om aan het bezwaar van de omwonenden tegemoet te komen. Dit resulteerde in een verlegging van het tracé van de weg in noordelijke richting.

In 2020 werd de aangepaste vergunningsaanvraag voorbereid met het gemeentebestuur.

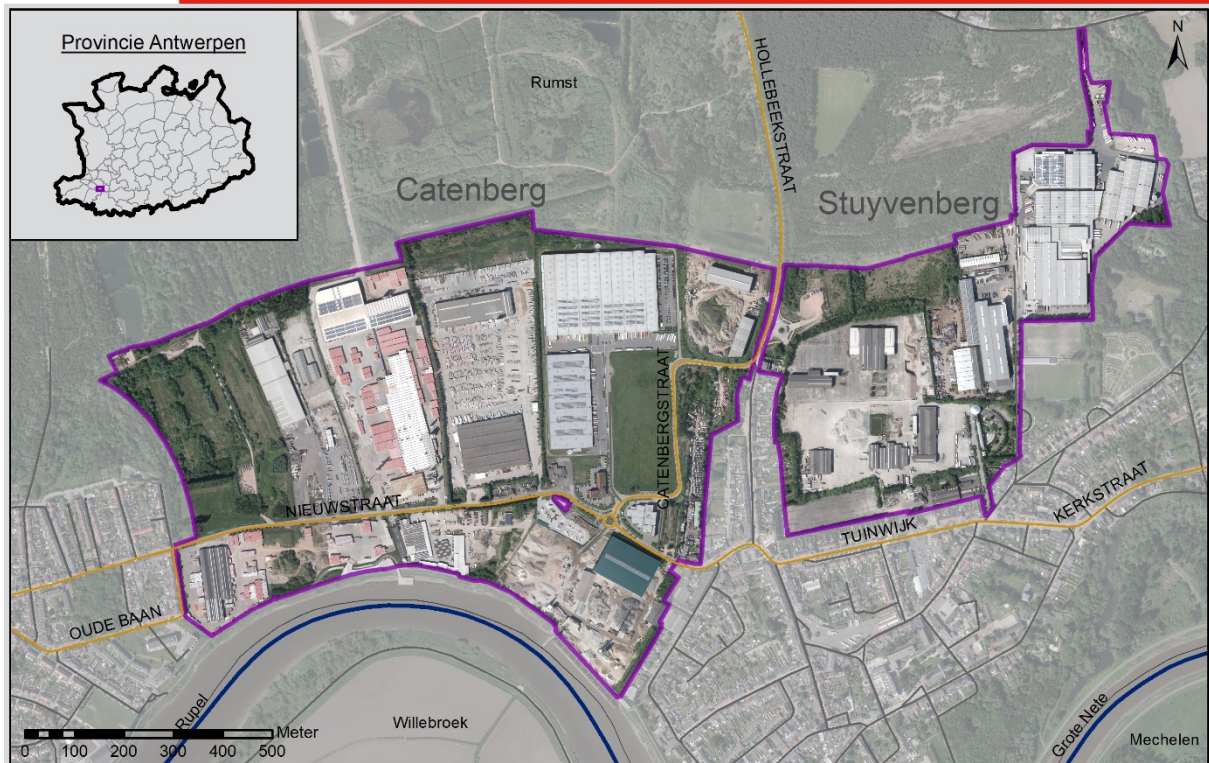
14. Rumst Catenberg & Stuyvenberg: rotonde en ecobuffer Terhagen

Projectmanager	Patricia Goetschalckx
----------------	-----------------------

POM wil in samenwerking met het gemeentebestuur van Rumst de herwaardering van de verouderde bedrijventerreinen Catenberg en Stuyvenberg realiseren. De projectzone van 100 ha ligt langs de E19 en de Rupel en tussen de dorpskernen van Rumst en Terhagen.

Catenberg & Stuyvenberg

In de aanpak van de herwaardering van het bedrijventerrein werd de aanleg van de rotonde en ecologische buffer Terhagen en industrieweg op Stuyvenberg verder uitgewerkt. Realisatie hiervan zal leiden tot een verbeterde mobiliteit en scheiding tussen de industriële en residentiële activiteiten. Na het uitvoeren van de nodige studies en onderzoeken, werd de omgevingsvergunning voor de aanleg van een rotonde met insteekweg naar het noordelijke bedrijventerrein, de ecologische buffer en de herinrichting van het openbaar domein ingediend op 24 december 2020.

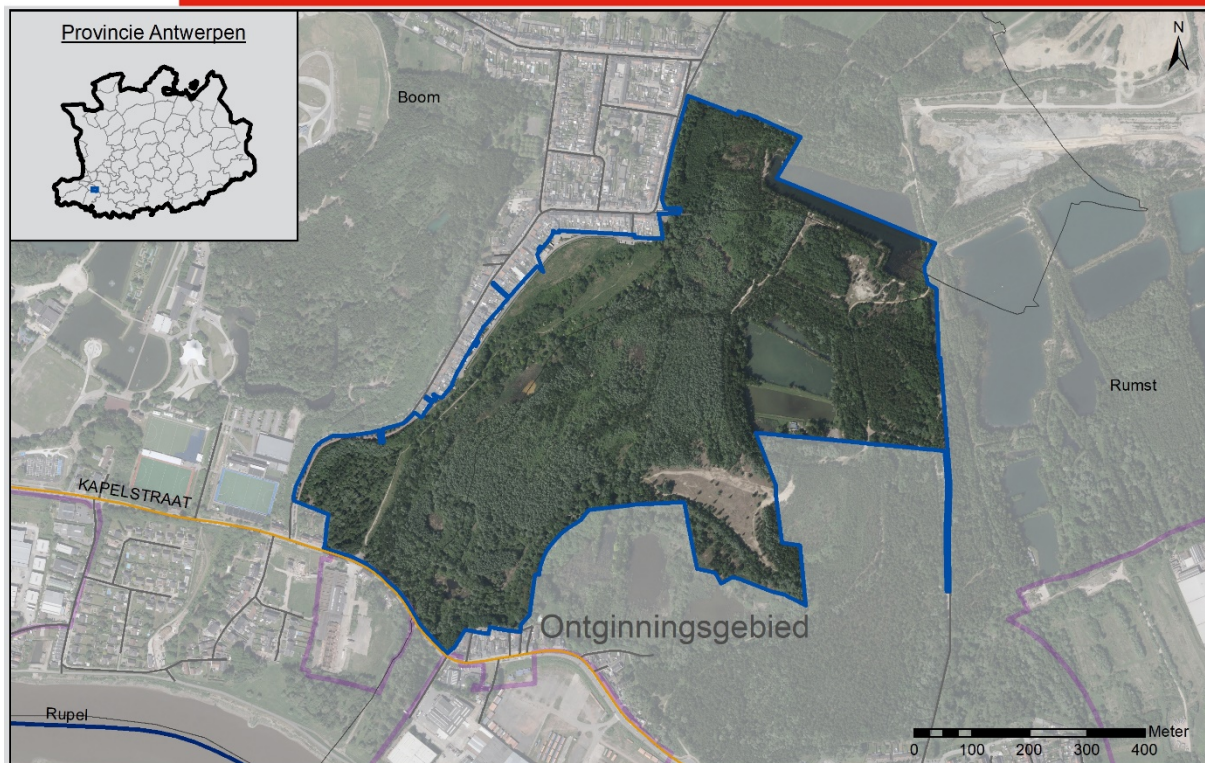
15. Rumst Ontginningsgebied

Projectmanager	Jan Blancke
Communicatie	Kathleen Art

Ter hoogte van Boom en Rumst, ten noorden van de Rupel, ligt het zgn. ontginningsgebied Boom-Rumst. Het volledige gebied maakt onderdeel uit van het strategische project gebiedsprogramma Rupelstreek, dat de 5 Rupelgemeenten (Boom, Niel, Rumst, Schelle, Hemiksem) omvat.

Ontginningsgebied

Naast de provincie Antwerpen is ook De Vlaamse Waterweg (DVW) eigenaar van een deel van het terrein.

Binnen het gebied liggen meerdere te saneren zones (voormalig huisvuilstort van de stad Antwerpen op eigendom provincie en voormalig asbeststort op eigendom DVW). Ter realisatie van deze sanering en het daaropvolgend landschapsherstel wordt nauw samengewerkt tussen de Provincie, de Vlaamse Waterweg, de gemeenten Rumst en Boom en Lantis.

Naar aanleiding van de sanering startte de provincie in het najaar van 2018 een participatietraject op met alle belanghebbenden: eigenaars, overheden, inwoners en verenigingen. Op 13 maart 2019 werd een ontwerp voor de eindinrichting van de Kleiputten Terhagen voorgesteld dat er kwam na een (nog steeds lopend) participatieproces. In dit ontwerp wordt het eerder geplande golfterrein vervangen door een landschapsonwerp met groen en zachte recreatie als sleutelementen. De provincie zet in 2021 in een PRUP deze bestemming om naar een natuurgebied met laag dynamische recreatiemogelijkheden.

De nodige vergunningen zullen in de loop van 2021 aangevraagd worden: vooreerst een omgevingsvergunning, en daarop het bodemsaneringsproject. In kader van de ontbossing (noodzakelijk voor de afdekking van de stortplaatsen) is ook de opmaak van een milieu-effectenrapportage (MER) vereist. Dit werd in augustus 2020 ingediend en in december 2020 goedgekeurd. De diverse studieopdrachten werden daarvoor aan Tractebel of Arcadis toegekend. INBO het Instituut voor natuur- en bosonderzoek, onderzocht in 2020 de huidige kwaliteit van het gebied en gaf aanbevelingen naar de aanleg van een nieuw gebied. Daarbij gaven de onderzoekers ook adviezen omtrent de soorten gronden die best worden aangevoerd.

Er is nood aan een geïntegreerde aanpak en intensieve projectcoördinatie en –communicatie met het oog op een goede voortzetting en afloop van dit project. Met dat oogpunt werd een intendant, Gert Van de Genachte aangesteld.

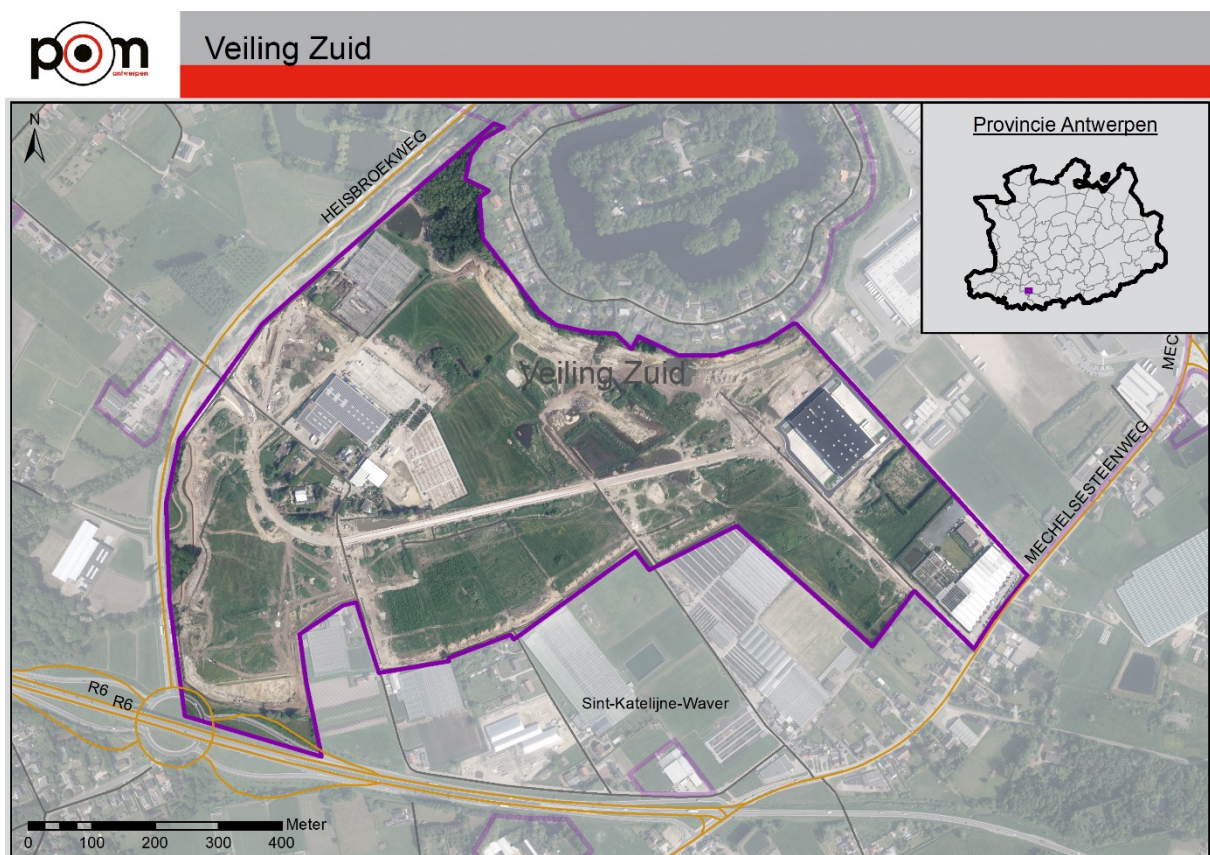
POM Antwerpen staat in voor de opmaak van het MER, via een studieopdracht aan Arcadis, en voor de aanstelling van de intendant. De provincie Antwerpen wees de studies m.b.t. de bodemsanering, de omgevingsvergunning, nieuwe morfologie, waterbalans en verplaatsing vissersclub toe aan Tractebel.

POM Antwerpen neemt tevens de administratieve en financiële projectopvolging en de ondersteuning van de intendant op zich. Jan Blancke, directeur bedrijventerreinen, staat hiervoor in.

Kathleen Art, communicatieverantwoordelijke van POM, neemt sinds november 2019 tijdelijk het woordvoerschap van het project op.

16. Sint-Katelijne Waver Veiling Zuid

Projectmanager	Els Kenis
----------------	-----------

Het project Veiling Zuid te Sint-Katelijne-Waver heeft tot doel een specifiek bedrijventerrein voor agro-industrie te ontwikkelen, als uitbreiding op het bestaande bedrijventerrein waar onder meer de veiling is gehuisvest. Dit gebied werd door middel van het GRUP Veiling Zuid (MB 18/07/08) herbestemd tot zone voor agro-industrie. Het gaat hier om een terrein van 60 ha, waarvan ca. 30 ha uitgeefbaar. Reeds 5 ha hiervan is verkocht.

In 2016 werden de aanwezige gebouwen afgebroken, en hebben de nutsmaatschappijen de nodige werken uitgevoerd om hun leidingen te verleggen. Midden 2017 werd er gestart met de aanleg van de infrastructuur, zijnde de wegenis en de bufferzones. Eind 2018 werden de werken afgerond. Verwacht wordt dat de infrastructuur medio 2020 voorlopig wordt opgeleverd, na de aanleg van de groeninfrastructuur.

In 2018 kocht Intergrow het eerste perceel (7.214m²), in 2019 werd er 17.346m² verkocht aan VERGRO. Huis Van Dyck kocht begin januari 2020 een perceel van 4.900m². Begin 2021 kocht ROTOM 3ha. Ongeveer 11.1 ha is verkocht, er kan nog 18 ha vermarkt worden.

17. Parkmanagement Agropark Sint Katelijne Waver vzw

Projectmanager	Isabelle Verdonck
----------------	-------------------

In 2020 werd de vzw Agropark Sint Katelijne Waver opgericht waarin alle gevestigde bedrijven, de gemeente Sint-Katelijne-Waver en de POM vertegenwoordigd zijn.

Het bestuursorgaan werd aangesteld om de dagelijkse leiding van de vzw te voeren. Jurgen De Witte van Group ADW werd tot voorzitter verkozen voor de eerste termijn.

Zowel POM Antwerpen als de gemeente Sint-Katelijne Waver zullen – zeker in de aanvangsfase- een actieve rol opnemen in het bestuursorgaan van de vzw om de werking te begeleiden.

Het eerste doel van de vzw is het kwaliteitsniveau van het terrein te waarborgen en de gemeenschappelijke delen te onderhouden.

Er werd uitvoerig overleg gepleegd met de omwonenden om tot een consensus te komen voor de aanleg en het onderhoud van de groenbuffers.

18. Smart Energy Link – SEL (Interreg Gensregio Vlaanderen-Nederland)

Projectmanager	Isabelle Verdonck
----------------	-------------------

Doel van het project is hernieuwbare energieproductie op bedrijventerreinen versneld te realiseren en de opgewekte energiestromen te sturen in lokale smart grids.

Deze smart grid aanpak is essentieel om de Europese energietarget 2020 te halen. Bovendien laat het bedrijven toe om kosten te besparen en autonomer te worden op vlak van energie door op gepaste tijden energie te verbruiken, op te slaan of te injecteren op het net.

In het project worden 2 demolocaties onderzocht waar een smart grid kan worden uitgerold :

- Duwijck in Lier
- Wetenschapspark in Niel

Op de bedrijventerreinen Duwijck werd de mogelijkheden onderzocht onder welke vorm de energie van de windmolens optimaal kan worden gedistribueerd en opgeslagen in een lokaal energienetwerk. Bijkomend werd bekeken of er ook aanvullend PV installaties kunnen worden geplaatst om een

energiegemeenschap van energie te kunnen voorzien. Ook opslagmogelijkheden worden meegenomen.

De energieprofielen van de gevestigde bedrijven werd in kaart gebracht zodat er een voorstel op maat kan worden opgemaakt voor de deelnemende bedrijven.

Op het Wetenschapspark in Niel is voorzien dat de kleiputten mogen worden aangewend voor energiewinning. Er werden subsidies bij Vlaanderen verkregen voor de aanleg van een floating PV installatie van 325 kWp op de grootste kleiput.

In 2020 werd de vergunningsaanvraag ingediend voor een drijvende PV installatie op de vijver van 240 kWp die de nodige energie kan leveren aan het Darwin en Archimedes gebouw.

19. SO WHAT – Horizon 2020 programma

Projectmanager	Isabelle Verdonck Stan Verdonck
----------------	------------------------------------

SO WHAT (can I do with this Amount of Thermal Heating) wil warmte/koude recuperatie op industriële schaal promoten door het ontwikkelen van een tool die de technische en economische haalbaarheid van mogelijke demo's kan evalueren.

Het projectvoorstel werd door Europa goedgekeurd in 2019. Aan het project nemen 20 partners deel uit 10 verschillende Europese landen. Het consortium wordt getrokken door RINA Consulting (www.rina.org), een Italiaanse kennisinstelling.

Het doel van het project is het ontwikkelen van een algemeen toepasbare tool om op basis van beschikbare data business cases rond de uitwisseling van restwarmte en –koude in reeds vroege fase te kunnen berekenen. Zo zal deze tool helpen om investeringsbeslissingen te nemen (of net niet).

POM Antwerpen laat i.s.m. Kelvin Solutions 2 cases onderzoeken binnen het project – cases waar POM al sinds geruime tijd bij betrokken is m.n. :

- Willebroek-Noord/Puurs, Imerys als warmtebron
- Warmtenet ISVAG Terbekehof

De technische data van de 2 cases werd in de demotool ingevoerd.

20. Waterstofregio 2.0 (Interreg-project)

Projectmanager	Isabelle Verdonck
----------------	-------------------

Waterstof wordt binnen Europa beschouwd als een belangrijke optie om tot een koolstof-vrije economie te komen: waterstof aangedreven transporttoepassingen met een brandstofcel zijn zero-emissie en in geval van de productie van waterstof uit duurzame elektriciteit is ook de waterstof zelf duurzaam.

De combinatie van het produceren van duurzame waterstof met het creëren van zero-emissie voertuigen is zeer sterk als toekomstig perspectief. Waterstofproductie is een tevens een opslagmiddel van opgewekte hernieuwbare energie.

Na decennia van fundamenteel onderzoek, heeft de industrie de technologische haalbaarheid op een hoger niveau gebracht. Uit demonstratieprojecten blijkt dat op een aantal vlakken technologische doorbraken nodig zijn om competitief te worden met traditionele systemen. De koplopers in de wereld zijn Japan, Z-Korea, VS. In de EU zijn de Scandinavische landen en Duitsland de frontrunners. De EU probeert Japan en de VS bij te houden op het vlak van ontwikkeling en demonstraties.

POM Antwerpen heeft op 2 bedrijventerreinen binnen haar werkingsgebied de mogelijkheden van productie en gebruik van waterstof als energiedrager onderzocht. De volgende bedrijventerreinen werden gekozen om binnen de haalbaarheidsstudie te onderzoeken:

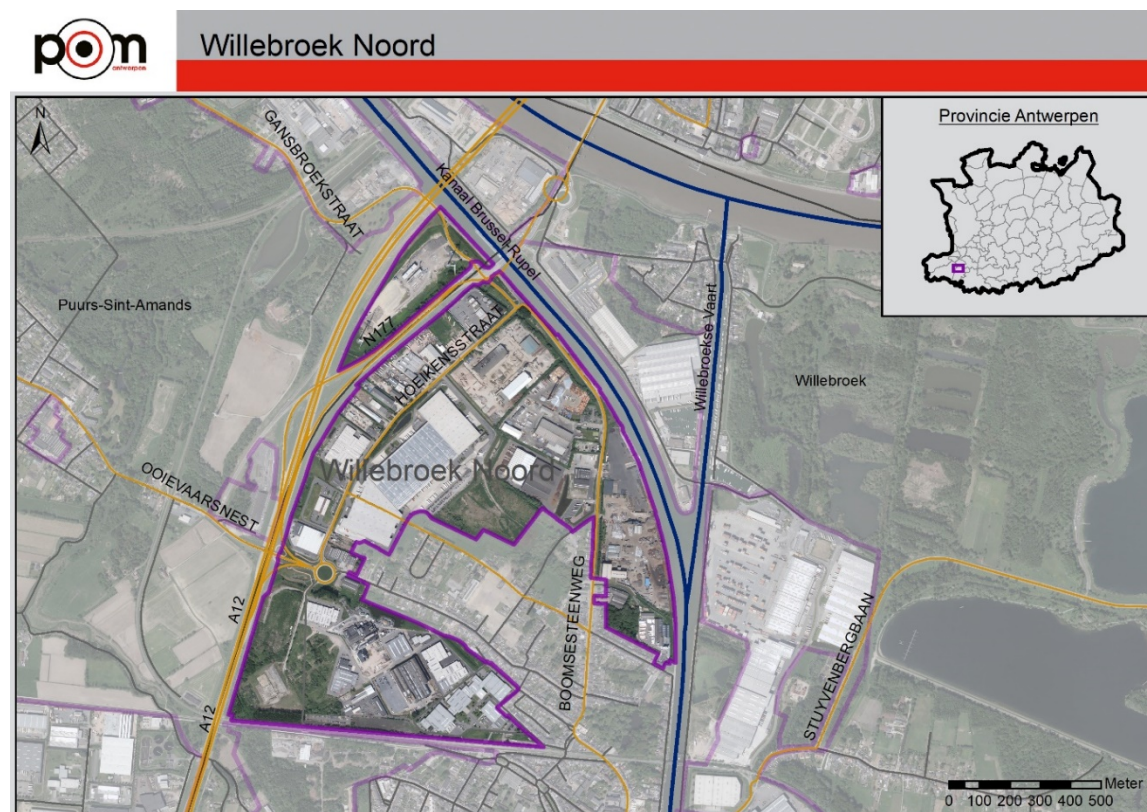
- Rijkmaker - Kalmthout/Essen
- Pullaar-Puurs

Binnen het project wordt ook de opening van een waterstoftankstation in Wilrijk voorbereid.

21. Willebroek Noord

Projectmanagers	Hilde Kegels Dirk Cleiren
-----------------	------------------------------

Dit brownfieldproject heeft tot doel het bedrijventerrein Willebroek Noord grondig te herordenen en alle ruimte voor economische activiteiten optimaal te benutten. De klijtlijnen van deze ontwikkeling worden bepaald door het PRUP Willebroek Noord, het protocol Willebroek Noord en het PPS-contract met Group Bernaerts en de gemeente.

Het brownfieldconvenant Willebroek Noord wordt op 6 juni 2009 afgesloten voor een periode van 10 jaar. Gezien in 2018 duidelijk wordt dat niet alle verbintenissen in het brownfieldproject Willebroek Noord tijdig gerealiseerd geraken, gaan alle betrokken partners op 21 juni 2019 door middel van een addendum aan het Brownfieldconvenant akkoord om de verlenging tot 6 juni 2024 vast te leggen.

In 2020 werd verder gewerkt aan het plan om het bedrijventerrein beter te ontsluiten via de waterweg en de globale waterhuishouding te verbeteren.

Voor het openleggen van de Hoeikensloop ter hoogte van de Boomsesteenweg ontvangt het Polderbestuur naast de subsidies van de VMM ook van de provincie Antwerpen een cofinancieringsbijdrage van 60.000 euro. De Deputatie heeft de omgevingsvergunning verleend en de werken zijn sinds 3 december 2020 uitvoerbaar. De financiering, de subsidiëring en de verwerving van de gronden voor de aanleg van de waterloop en verbindingsweg worden in bilateraal overleg verder uitgeklaard.

Afspraken voor de verdere aanleg van de Brownfieldlaan worden geconcretiseerd: de grondruil tussen IGS en de gemeente wordt in een akte verleden, de Unieke Verantwoordingsnota in kader van het Fietsfonds wordt verder afgestemd met het oog op een definitieve goedkeuring en het studiebureau werkt het aanbestedingsdossier verder uit.

De akte voor de verwerving van het laatste perceel door Group Bernaerts wordt in oktober verleden, zodat zij de finale afwerking van de groenbuffers kan opstarten.

Het subsidiedossier voor de afwerking van de buffers wordt ingediend bij VLAIO en goedgekeurd door de Minister op 24 november 2020 voor een subsidiebedrag van 37.296,62 euro. Group Bernaerts maakt samen met de aannemer de planning op voor uitvoering in 2021.

Om de continuïteit in de herontwikkeling van het bedrijventerrein Willebroek Noord aan te houden, wordt via het Besluit Vlaamse Regering (BVR) van 6 maart 2020 beslist dat POM de begunstigde en coördinator wordt in het beheer van de subsidies. De werken kunnen door meerdere partners uitgevoerd worden uiterlijk 6 juni 2024.

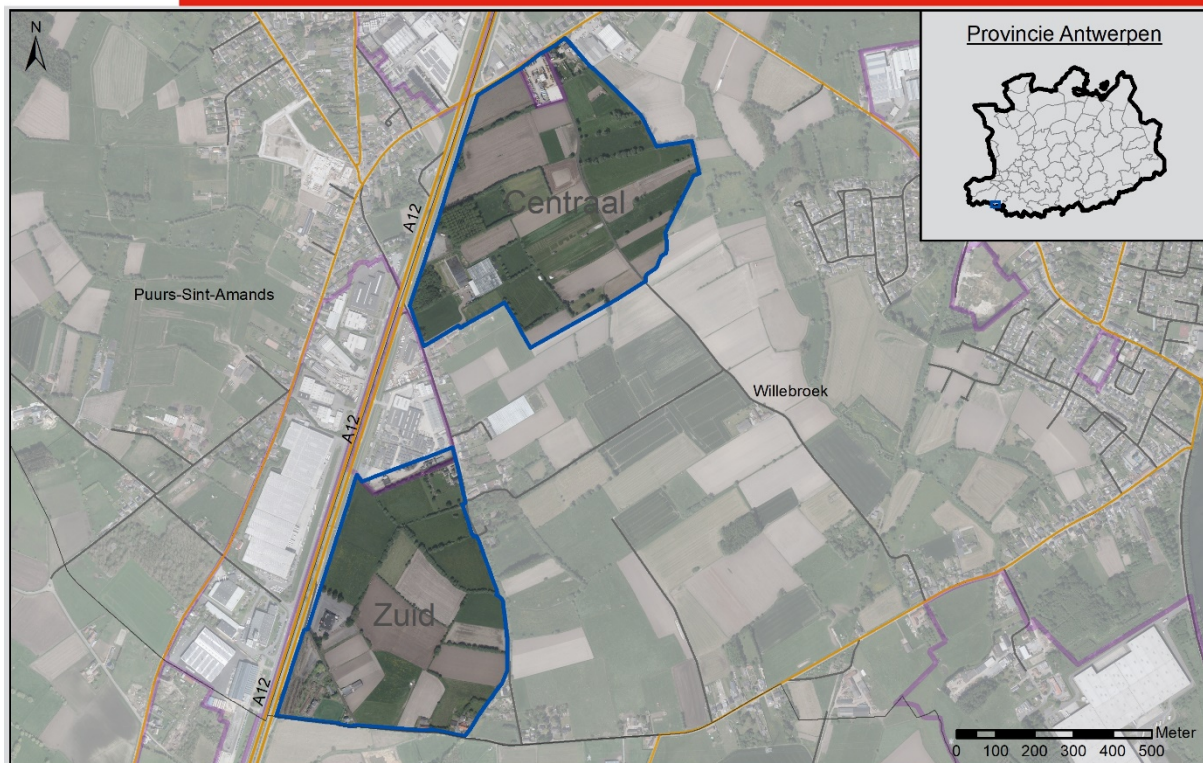
22. Willebroek Zuid en Centraal

Projectmanager	Els Kenis
----------------	-----------

De provincie gaf in 2012 SWECO de opdracht om twee Provinciaal Ruimtelijke Uitvoeringsplannen (PRUP's) op te maken voor de "ontwikkelingszone centraal" en de "ontwikkelingszone Zuid" inclusief ontsluitingsweg". De ontwikkeling van deze regionale bedrijventerreinen maken deel uit van de PPS tussen POM Antwerpen, de gemeente Willebroek en de NV Vaartland. Deze procedures werden stilgelegd omdat de ontsluitingsproblemen de ontwikkeling van de terreinen belemmert.

Willebroek Centraal en Zuid

POM Antwerpen heeft in deze planningsprocessen een studie laten uitvoeren door SWECO om de ontsluiting van het bestaande industrieterrein Kersdonk naar de A12 te onderzoeken. Dit leidde tot goedkeuring bij de intergemeentelijke begeleidingscommissie (5/9/2018) over de projectnota. Er werd consensus bereikt over de inhoudelijke aspecten van de projectnota en de voorontwerpplannen. Er zijn nog geen afspraken over de financiering van deze wegen.

Het gemeentebestuur van Willebroek heeft in zitting van 02/08/2019 een studiebureau aangesteld voor de opmaak van een geïntegreerde gebiedsvisie voor Willebroek Zuid en de zone tussen het Zee-kanaal en de A12.

Dit is een verderzetting van de destijds opgemaakte voorontwerpen door de Provincie Antwerpen voor het provinciale ruimtelijke uitvoeringsplan Willebroek-zuid en Willebroek-centraal.

Op 26 juli 2017 heeft het college van burgemeester en schepenen van Willebroek immers de vraag tot delegatie van de planningsbevoegdheid gesteld aan de provincie Antwerpen voor de opmaak van RUP's: 'Willebroek Centraal' en 'Willebroek Zuid'. In zitting van 31 augustus 2017 werd deze vraag tot delegatie door de deputatie besproken en bracht ze volgend antwoord uit: "Een officiële delegatie kan maar verleend worden eens het te plannen onderwerp en het gebied voldoende duidelijk zijn." Er werd gevraagd een geïntegreerde gebiedsvisie voor deze zones op te maken.

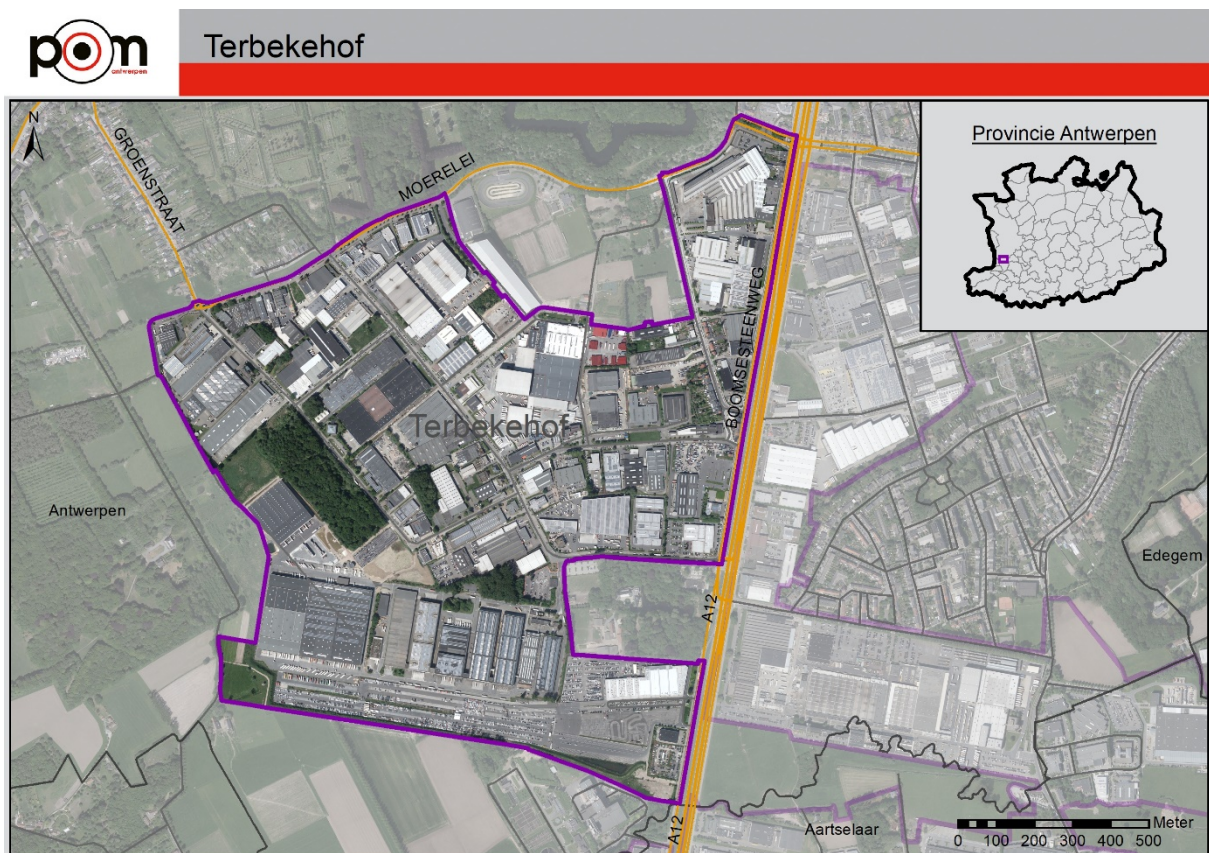
Deze visie is ruimer dan de opmaak van 2 RUP's bedrijventerreinen nl. het ontlasten van de dorpskern van Tisselt van doorgaand vrachtverkeer door de realisatie van een nieuwe ontsluitingsweg naar de A12 voor de bestaande logistieke bedrijven, opname van de openruimtecorridor van de vallei van de Birrebeek, opname van de Watergevoelige Open Ruimte Gebieden, taakstelling bedrijvigheid (toekomstgericht bedrijventerrein – E-commerce / logistieke HUB / opleidingscentrum...), extended gateway Vlaanderen (met Willebroek als logistieke hot spot) en een toekomstgericht bedrijventerrein (blauwgroen netwerk, energieneutraal, slim ruimtegebruik,...).

Op 7/1/2020 was er een kick off vergadering voor de geïntegreerde de stuurvergadering met DRP en POM.

23. Wilrijk Terbekehof

Projectmanager	Paul Robbrecht
----------------	----------------

Het projectgebied omvat de bestaande bedrijvenzones 'Terbekehof' en 'Kernenergie', gelegen langs de A12 op het grondgebied van de Stad Antwerpen (district Wilrijk). Met financiële ondersteuning van POM Antwerpen, via het project "Duurzame acties op bedrijventerreinen", nam de bedrijven-vereniging "Handel en Industrie Wilrijk" (H.I.W.) in de loop van 2009 het initiatief om haar visie op te maken voor de toekomst van het bedrijventerrein.

Studiebureau Omgeving cvba werkte een masterplan uit met elementen zoals beeldkwaliteit, verkeerscirculatie, bewegwijzering, inbreiding, heraanleg openbaar domein en waterhuishouding. Met bijkomende financiële steun van het Agentschap Ondernemen werkten POM Antwerpen en de bedrijvenvereniging H.I.W. nadien samen een vervolgproject uit rond mobiliteit en waterhuishouding:

- Het thema 'mobiliteit' omvat de planning van de heraanleg van het openbaar domein;
- Het thema 'waterhuishouding' betreft een project voor de realisatie van een gescheiden riole-ringssysteem en een waterbuffering voor het bedrijventerrein.

De heropwaardering wordt in twee fases opgedeeld:

- Fase 1: Oudebaan – wegenis- en rioleringswerken, groen elementen
- Fase 2: Terbekehofdreef, Dynamicalaan en een deel van de Moerelei – wegenis- en rioleringswerken, groen elementen, waterbuffer en warmtenet

De wegenis- en rioleringswerken van fase 1 Oudebaan werden in mei 2018 afgerond (gesubsidieerd door Vlaio, gefinancierd door rio-link en district Wilrijk). Als tweede fase werd gestart met de realisatie van de heraanleg van de Terbekehofdreef, de Dynamicalaan en een deel van de Moerelei (tussen de Fotografielaan en de Terbekehofdreef). Dit houdt een vernieuwing van de bovenbouw (met inbegrip van parkeerplaatsen, voetpaden, fietspaden en groen), de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel met collectieve waterbuffering en de aanleg van een warmtenet in. De partners in dit project zijn POM Antwerpen, District Wilrijk, Stad Antwerpen, rio-link en ISVAG. De werken startten in het voorjaar van 2019 en worden in het najaar van 2021 afgerond.

Het engagement van de POM Antwerpen is het aantrekken van de subsidie bij Vlaio en de algemene coördinatie van de uitvoering van de werken. De technische en kwalitatieve opvolging van de werken wordt gedeeld met het district Wilrijk, Rio-Link en ISVAG.

De voorbereiding voor een derde en laatste fase van de opwaardering van het bedrijventerrein loopt. De derde fase gaat het over de heraanleg (gescheiden riolering en bovenbouw) van de Fotografielaan, Mechanicalaan en Electronicalaan (riolering, warmtenet en bovenbouw). De partners in dit project zijn POM Antwerpen, District Wilrijk, Stad Antwerpen, Water-link, Fluvijs en ISVAG.

24. Zandhoven Vaartstraat

Projectmanager

Isabelle Verdonck

Zandhoven Vaartstraat

Op het terrein Zandhoven Vaartstraat is een oppervlakte van 4 ha bestemd als bedrijventerrein maar niet als dusdanig benut. Een belangrijk knelpunt in de ontwikkeling van de onbenutte terrein is het ontbreken van een goede ontsluiting.

POM wil in samenwerking met het gemeentebestuur en NV De Scheepvaart de onbenutte terreinen activeren.

In 2016 werd het voorbereidend studiewerk voor de opmaak van een RUP uitgevoerd en werden de contouren van het RUP bepaald in overleg met de diverse eigenaars.

Het RUP is noodzakelijk om de activering van onbenutte percelen op het reeds bestemde deel mogelijk te maken en de herbestemming van agrarisch gebied naar lokaal bedrijventerrein. Diverse gesprekken met huidige gebruikers en zonevreemde bedrijven van de gemeente zijn gevoerd om de ruimte-behoefte te bepalen.

Na het openbaar onderzoek en de definitieve goedkeuring van het RUP in het najaar van 2017 is POM onderhandelingen gestart met de gemeente en De Vlaamse Waterweg om een samenwerkingsovereenkomst af te sluiten voor de realisatie van het terrein.

POM heeft overleg gepleegd met alle eigenaars in het gebied waaronder De Vlaamse Waterweg.

De overeenkomst met de publieke partners- de gemeente en De Vlaamse Waterweg - werd in 2019 ondertekend. POM Antwerpen wordt als trekker van het project aangesteld.

Er is een raming en financieel plan opgesteld dat werd afgetoetst met alle betrokken eigenaars. Hierop werd positief gereageerd.

In 2020 werd overleg gepleegd met de eigenaars om te bekijken welke rol zij in het project willen opnemen.

25. Horizon 2020 project R-ACES

Projectmanager	Paul Robbrecht
----------------	----------------

R-ACES staat voor “fRamework for Actual Cooperation on Energy on Sites and Parks” en is een Europees gesubsidieerd Horizon 2020-project call EE-6-2019 “Business case for industrial waste heat/cold recovery” met als doel om een effectieve implementatie te bekomen van opgebouwde kennis rond energie/warmte-uitwisseling in industriële clusters in Europa. Het project heeft als doelstelling om op bedrijventerreinen de CO2 uitstoot met minstens 10% te verminderen dmv uitwisseling van warmte /koude, installeren van slimme energie management systemen en gebruik van hernieuwbare energie.

R-ACES betekent een stapsgewijze verandering in de bijdrage van de Europese industrie aan de klimaatdoelstellingen van de EU. De industriële sector vertegenwoordigt immers 25% van alle energievraag - en 50% van de totale vraag naar koeling en verwarming op het continent; toch is slechts 16% afkomstig van hernieuwbare energiebronnen. Door in te zetten op collectieve maatregelen en clustering kan de efficiëntie van de industrie drastisch worden verhoogd.

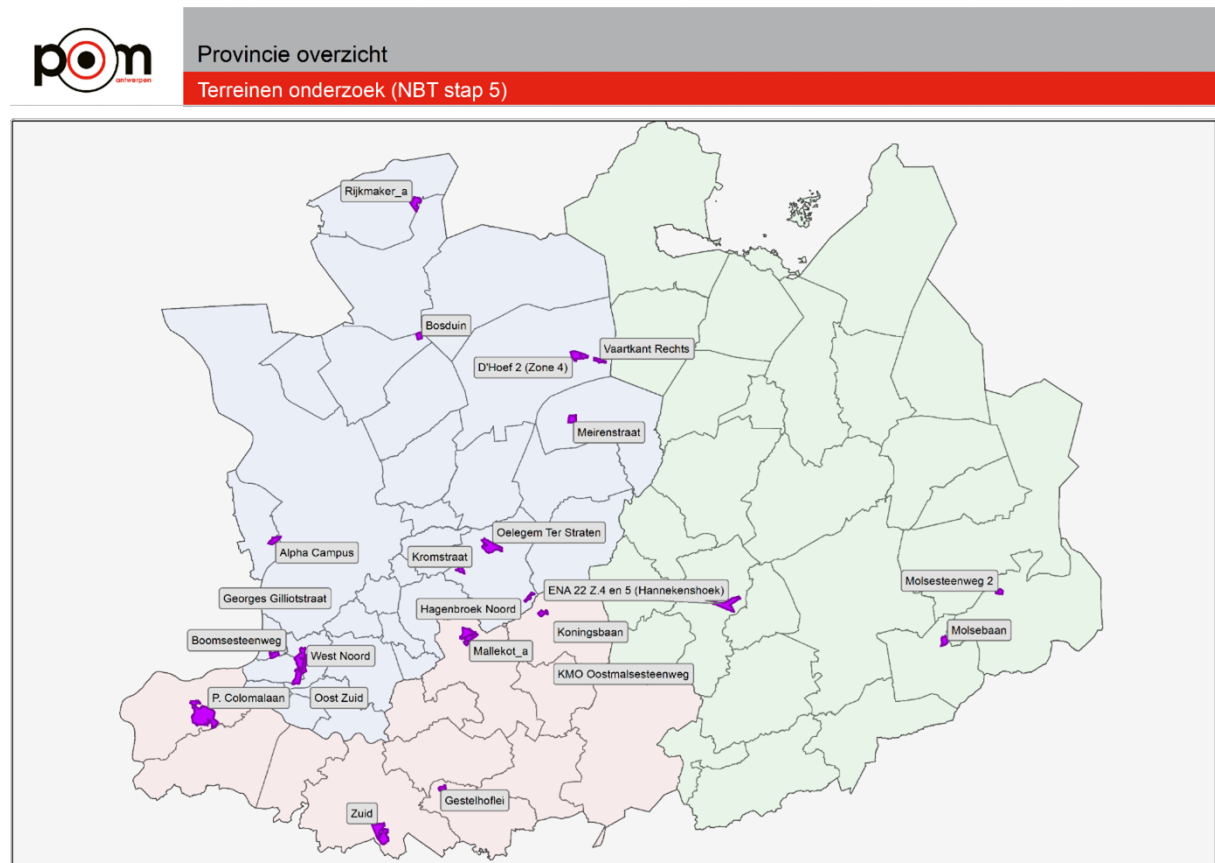
R-ACES bundelt de kennis en ervaring die is opgedaan in EU- en nationale projecten in een set van drie gerichte instrumenten, namelijk een zelfbeoordelingsinstrument, een juridisch instrument en een slim energiebeheerplatform voor clusters. De tools zijn ingebed in ondersteunende acties die zijn opgebouwd rond peer-to-peer leren, meer formele cursussen en webinars, en serious games. Samen stellen ze een cluster in staat om echt een ecoregio te worden en een zinvolle energiesamenwerking op te zetten. Het volledige pakket aan tools en ondersteuning is gericht op de high-potential clusters die in de European Thermal Roadmap zijn geïdentificeerd. Het zal worden gevalideerd in drie ecoregio's, actief worden ingezet in nog eens zeven regio's en verspreid over negentig regio's in heel Europa. Daarnaast zullen de tools en ondersteuningsmethodiek na afloop van dit project op duurzame wijze ter beschikking worden gesteld aan derden.

POM is vooral actief in het werkpakket waar de ontwikkelde aanpak/methodiek wordt getest op 3 industriële clusters (EcoRegions) in België, Italië en Denemarken. POM voert dit uit op de bedrijventerreinen Terbekehof te Wilrijk en Kanaalkant in Antwerpen/Schoten/Wijnegem. Op basis van het resultaat van dit werkpakket worden validatie criteria en KPI's gedefinieerd om te gebruiken in andere regio's bij de volgende werkpakketten.

Het project is gestart in juni 2020 en loopt tot november 2022.

26. Niet-Beheerde Terreinen (NBT)

Projectmanager	Sophie Meurrens
----------------	-----------------

Via GIS analyse inventariseren, kwantificeren en analyseren we het ruimtegebruik op bedrijventerreinen. Dit 2-jarig Vlaamsbreed interPOM project in opdracht van VLAIO is een voortzetting van al ondernomen inspanningen om de benuttingsgraad van reeds ingekleurde bedrijventerreinen te optimaliseren.

Doel: Nieuw ruimtelijk beleid + nieuw aanbod zoeken op bestaande kavels, via beheer naar een optimale invulling

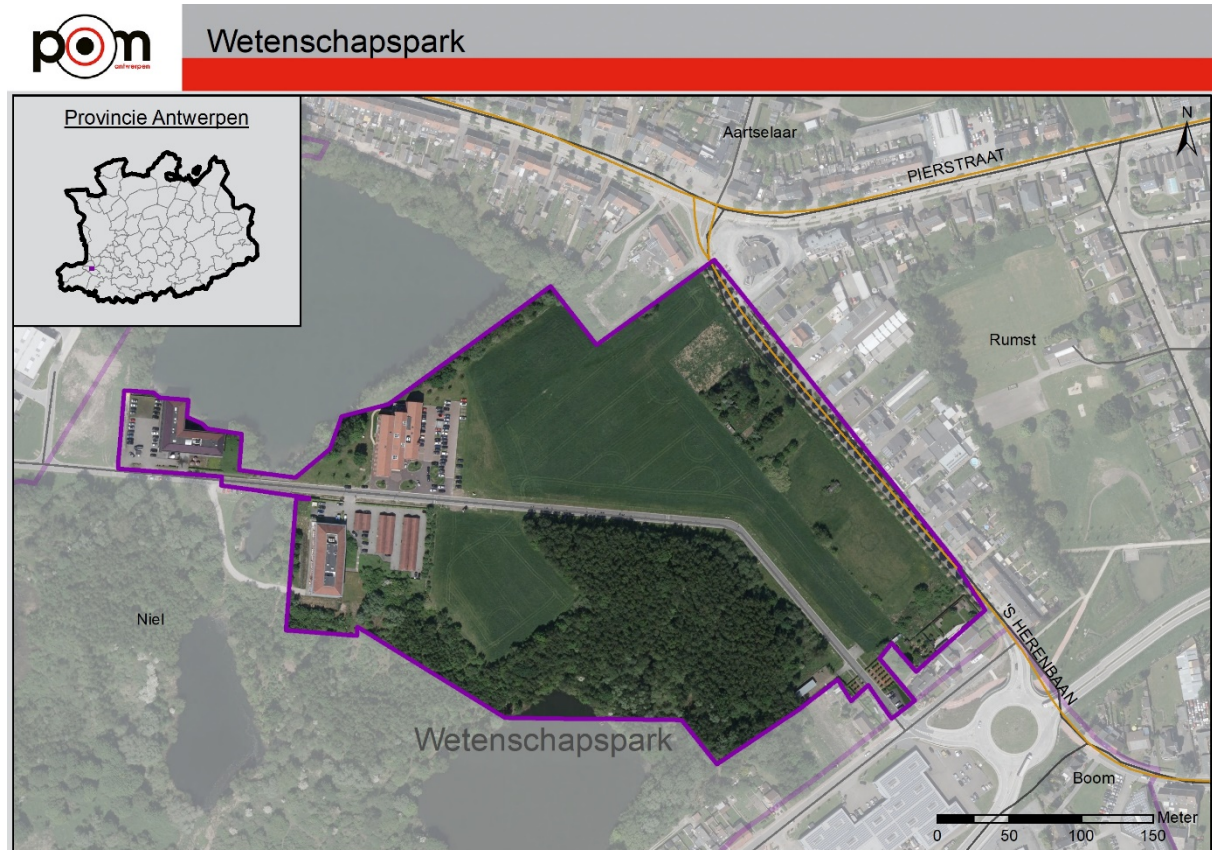
2020:

- Opmaak lijst beheerde en niet-beheerde terreinen
- Inventarisatie leegstand + verduidelijking van de percelen die nog Onbenut zijn om Onbekende Reden (OOR percelen)
- Terreinen rangschikken o.b.v. de potentiële ruimtewinsten (MCA analyse)
- Uitzuiveren van de data
- Screening + update situatie 10 terreinen met meeste potentieel

2.2 BEDRIJFSINFRASTRUCTUUR

2.1. Wetenschapspark Universiteit Antwerpen

Projectmanagers	Geert Penneman Jade Verrept
-----------------	--------------------------------

2. 1.1. Wetenschapspark: terrein en gebouwen

POM Antwerpen beschikt op het park over 55.000 m² te ontwikkelen vloeroppervlakte. Deze ruimte kan worden ingenomen door bedrijven die wensen te investeren in een eigen bedrijfspand of door eigen projectontwikkeling waarbij POM Antwerpen ruimte realiseert en deze verhuurt / ter beschikking stelt. POM Antwerpen wil de interesse voor het wetenschapspark maximaal valoriseren. De unieke kans biedt zich aan om echt werk te maken van een innovatieve bedrijfscluster rondom de Universiteit Antwerpen. Daarom zet POM Antwerpen in op de ontwikkeling van (1) een hybride bedrijfshal Hippocrates van 1.500 m² netto vloeroppervlakte en (2) een kantoorgebouw van 4.000 à 4.500 m² netto vloeroppervlakte. Deze keuzes zijn ingegeven op basis van enerzijds behoeften van aanwezige ondernemers op het park en anderzijds door vragen vanuit de markt waarop we vandaag niet kunnen inspelen.

Mobiliteit

Aanspreekpunt mobiliteit Frank Vaes bracht in 2020 volgende acties tot stand:

- Plaatsing nieuwe fietsenstalling en fietsleunhekken Darwin
- Inrichting EHBO-ruimte en kleedruimte voor fietsers Archimedes
- Plaatsing douche voor fietsers Archimedes
- Opstart overleg gemeente Niel voor aansluiting wandelwegen en fietsknooppunten op Wetenschapspark

- Laadpaal Log!Ville
- Deelfietsen op het park in samenwerking met Niel en Boom.

Masterplan

In uitvoering van het GRUP werd er door HVH architecten en Forest een masterplan opgemaakt voor het Wetenschapspark. Hierin staan een aantal belangrijke principes die bij de verdere ontwikkeling moeten worden nagestreefd op het vlak van open ruimte structuur, doorsteken water en wegen-structuur. Voor de omzetting van het masterplan in een inrichtingsplan werd einde 2019 D + A aangesteld. Zij zullen concrete inrichtings- en uitvoeringsplannen opmaken.

Het initiële masterplan werd door D + A verder onderzocht en ook verder uitgewerkt en verfijnd. De volgende principes uit het oorspronkelijke masterplan werden in acht genomen:

- Duurzaamheid van het ontwerp en materialen
- Financiële haalbaarheid
- Affiniteit met het strategisch masterplan
- Flexibiliteit
- Doorwaadbaarheid en goede circulatiepatronen
- Samenhangend watersysteem (o.a. waterbuffering)
- Heldere vormtaal
- Ruimte voor groen met een onderhoudsarm beheer
- Mogelijkheid tot fasering

Dit ontwerp werd zowel met het bestuur als met de administratie van de gemeente Niel besproken. Op basis van de opmerkingen werd een het inrichtingsplan verder verfijnd en voorgelegd aan het College van Burgemeester en Schepenen van Niel alsook de Gecoro voor akteneming.

Omgevingsaanleg WP

Op basis van het inrichtingsplan zal er voorzien worden in een bijkomende wegenis in beton om het gebouw Einstein te kunnen bedienen. Deze wegenis is ook nodig voor nieuwe gebouwen op het Wetenschapspark. Water- en groenbuffers: er zal voorzien worden in een gemeenschappelijke gracht en een groenbuffer met hoogstammige bomen. Er is veel groen voorzien.

Omgevingsvergunning en uitvoering zijn voorzien in 2021.

Parkmanagement

Parkmanager Erik Lejeune stond in voor volgende acties op het park:

- 2020 oplevering Hippocrates, Galileilaan 21: gebouw en het Log!ville gebouw Galileilaan nr 3
- Aanleg van bloemenweide en bijhorend bloemenpad
- Opstart VME Archimedes gebouw (Vereniging van mede eigendom)
- Voorbereidende werken bouw Einstein gebouw
- Installatie van elektrische laadpalen
- Opstart deelwagens in samenwerking met gemeente Niel
- Deelfietsen op het park in samenwerking met gemeenten Niel en Boom
- Opstart natuurbeheersplan wetenschapspark in samenwerking met gemeente Niel en provincie
- Gemeenschappelijk afvalbeheer

2.1.2. Incubator Darwin

In 2020 rondde incubator Darwin het vijfde werkingsjaar af. Jonge, innovatieve bedrijven werken in Niel hard aan hun toekomst. Op 31 december huisvestte Darwin een 20tal bedrijven, goed voor een bezetting van 97%. Ondernemers appreciëren de infrastructuur, de ontzorgende diensten zoals ont-haal en gebouwbeheer, én de expertise vanuit het expertennetwerk dat Darwin rond zich heeft verzameld. Uiteraard stelde de Covid-crisis ook de bedrijven in de incubator op de proef. In april en mei konden de ondernemers op een korting rekenen vanuit de provincie van 50% op de terbeschik-kingstellingsvergoeding, een gebaar dat bijzonder werd geapprecieerd. De meeste bedrijven trachtten inventief in te spelen op de crisis - YUN schakelde bijvoorbeeld over op de productie van ontsmettingsalcohol -, terwijl anderen actief mee werken aan oplossingen tegen de crisis, zoals NSX die een digitaal zorgplatform uitbouwden of Fluida die geavanceerde beeldtechnologie ontwikkel-den om de ernst van een Covid infectie te kunnen inschatten.

2.1.3. Hybride bedrijfshal Hippocrates

De realisatie van deze multifunctionele bedrijfshal (2000 m²) moet een oplossing bieden aan bedrij-ven die box-in-box laboruimte wensen te installeren, bedrijven die nood hebben aan meer rudimentaire werkateliers of opslagruimten. Hippocrates werd gebouwd in 2019, Het gebouw werd voorlopig opgeleverd in 2020. Aannemer van het project is Van der Linden staatbouw uit Hoogstra-ten, de architect ABN architecten.

- 3 units zijn reeds verhuurd, 2 wachten nog op een klant
- De buitenaanleg is volledig voltooid: haagjes en bijkomend groen is voorzien alsook rustbank.
- Het aangrenzende perceel zal ook worden heraangelegd : einde 2020 zijn hiervoor de proce-dures opgestart: controle bodem, grondverzet, uitschrijven opdracht aannemer.
- Einde van alle werkzaamheden voorzien in maart 2021

2.1.4. Kantoorgebouw Einstein

In het kader van een mededingingsprocedure met onderhandeling is eind 2019 na de selectiefase aan 4 aannemerscombinaties gevraagd om een offerte in te dienen voor het gebouw Einstein. Hun offerte moest opvatten: een voorstel van multifunctioneel gebouw met vier bouwlagen met een totale bruto vloeroppervlakte van ongeveer 6.500 m². Uit de gevoerde procedure en na onderhande-lingen is Cordeel nv uit Temse aangesteld als aannemer in combinatie met architectenbureau Met Zicht op Zee.

Het gebouw omvat:

- een restaurant met mooi terras aan vijver met grote fontein
- het Vitalent opleidingscentrum
- conferentie- en opleidingslokalen
- kantoren en laboratoria.

De omgevingsvergunning werd verkregen in oktober 2020. De start van werken vond plaats begin 2021, einde voorzien eerste kwartaal 2022.

Parking gebouw Einstein

Op basis van inrichtingsplan wordt voorzien in een landschapsparking voor ongeveer 180 wagens. Deze parking is noodzakelijk voor de exploitatie van Einstein. De bouwvergunning werd verkregen in oktober 2020. Het wordt een parking die volledig past in het landschap: veel hoogstammige bomen, veel groen en aangelegd in duurzame en waterdoorlatende materialen. Het concept is tot stand gekomen in dialoog met de gemeente Niel en voldoet zowel aan de doelstellingen van de gemeente als van POM Antwerpen.

2.1.5. Log!Ville

VIL, de speerpuntcluster voor de logistieke sector, en POM Antwerpen willen door middel van een EFRO-project een doorslaggevende en blijvende bijdrage leveren in de valorisatie van de logistieke kennis en innovatie door de bouw en de inrichting van een landmark belevings- en demonstratiecentrum dat focust op de logistiek in zijn totaliteit.

Het gebouw van 2700 m² omvat een virtueel gedeelte (800 m²) met o.a. multimedia materiaal en virtual reality, een fysiek modulair gedeelte met variabele zones (500m²), een open test gedeelte (400m²) voor bedrijven en onderzoeksinstellingen en een gedeelte kantoren en vergaderzalen (300m²).

Het logistiek demonstratiecentrum creëert een inspirerende omgeving voor alle Vlaamse ondernemingen uit de logistieke sector om innovatieve technologieën en concepten, live en virtueel, te demonstreren en te beleven.

Eind 2017 werd dit EFRO-project goedgekeurd. POM Antwerpen is bouwheer van het logistiek demonstratiecentrum en ontzorgt daardoor het Vil van alle bouwtechnische problemen. VIL kan zich daardoor volledig toespitsen op zijn kerntaken binnen het EFRO project. Vil huurt het gebouw van POM en zorgt voor de inrichting.

Het directiecomité gunde op 22/11/2018 de opdracht voor de bouw van het centrum aan Cordeel nv uit Temse. Zicht op Zee treedt op als architectenbureau. Zij hebben een mooi en goed uitgerust gebouw afgeleverd. De bouw is afgewerkt in 2020 de voorlopige oplevering heeft plaatsgevonden begin 2021.

2.2. Ecosystemen

POM Antwerpen zet in op de uitbouw van kennisclusters op het wetenschapspark. Dergelijke clusters drijven innovatie aan, zijn trekpleisters voor R&D bedrijven, stimuleren samenwerking met kennisinstellingen én tussen bedrijven onderling. En uiteraard is dat net wat een wetenschapspark beoogt.

eu.reca vzw (European Respiratory Cluster Antwerp) telt zo'n 800 leden. In 2020 sloten onder meer Sanofi, AstraZeneca en Bayer aan als sponsors van het netwerk. Inzake activiteiten werd er onder meer ingezet op een workshop rond de 'Airborne Transmission van Covid-19' in samenwerking met VITO en UZA. Ook werd de samenwerking met VRGT verlengd en werd een enquête georganiseerd bij pneumologen, huisartsen, apothekers en patiënten rond astma. Ten slotte wordt ook de haalbaarheid van een eu.reca fund verkend. eu.reca wordt dagelijks gerund door Frank Pieters (bestuurder /consultant in respiratory) en Jade Verrept, clustermanager op het wetenschapspark. Zij worden bijgestaan door diverse ambassadeurs (nichespecialisten) een adviesraad die vertegenwoordigers uit academische wereld, artsen, ondernemers en andere experts omvat.

at.las vzw (Leveraging Affordable Solutions for Advanced Therapies) werd opgericht in augustus 2019 door POM Antwerpen en Nathalie Cools (UAntwerpen / UZA / anicells) en kende in 2020 haar eerste volledige werkingsjaar. Doelstelling van deze cluster is om advanced therapies (cel- en gentherapie & tissue engineering) sneller tot bij de patiënt te krijgen. Zeer veel innovatie op dit vlak zit momenteel nog verankerd binnen academische instellingen en universitaire ziekenhuizen ; at.las wil de brug slaan naar richting nichespecialisten, financiers en andere stakeholders. Op 31 december kende at.las 85 leden. Er werden meerdere webinars georganiseerd voor de leden. Ook werd in een symposium in kaart gebracht waar de logistieke uitdagingen zitten rond ATMP transport. Doelstelling is om de haalbaarheid te verkennen van een onderzoeksproject met VIL.

2.3. BEDRIJFSVERSTERKENDE PROJECTEN

Projectmanagers	Kathleen Art
	Sara Landuydt
	Jill Van Hoydonck

1. Investeringspromotie

In 2011 ondertekenden POM Antwerpen en de stadsprovincie Chongqing in China een vriendschapsakkoord, met het engagement om op meerdere vlakken samenwerking te bevorderen. Naast de bevordering van economische uitwisselingen, staan ook samenwerkingen op vlak van overheid en onderwijs centraal. De samenwerking met Chongqing wordt onderhouden door onze permanente vertegenwoordiger ter plaatse, Su Zeng, die de huidige projecten dagelijks opvolgt en opportuniteiten voor nieuwe projecten bekijkt in samenwerking met lokale overheden, bedrijven en bedrijfsoverkoepelende organisaties.

Naast de bekendmaking en positionering van de provincie Antwerpen en haar troeven, werden in de afgelopen jaren meerdere concrete samenwerkingsprojecten opgestart tussen relevante partners in Antwerpen en Chongqing.

1.1 I²PCC: Interprovinciaal Internationaliseringsproject China Cleantech / Cleantech Route China

Van 2018 tot en met 2020 liep het Interprovinciaal Internationaliseringsproject China Cleantech (I²PCC), met POM Antwerpen als één van de partners. I²PCC is een interprovinciaal project dat de Vlaamse cleantech bedrijven laat kennismaken met het potentieel en belang van de Chinese markt, om zo samenwerkingen en projecten te stimuleren.

Hiervoor werken de provincies Antwerpen, Limburg, Oost-Vlaanderen en Vlaams Brabant nauw samen met Cleantech Flanders, Flanders Investment & Trade (FIT), en de Chinese zusterregio's van de provincies (Chengdu, Chongqing, Guangdong, Hebei en Shaanxi).

Voor de verwezenlijking van dit interprovinciale project, ontvangt I²PCC financiële steun van het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling (EFRO).

Bij afloop van het project in 2020 werd door de partners binnen I²PCC beslist om de werking structureel verder te zetten. De 5 Vlaamse provincies, Flanders Investment & Trade en Cleantech Flanders tekenden hiertoe een samenwerkingsakkoord. De werking wordt verder gezet onder de noemer Cleantech Route China. De acties liggen in domeinen als kennisverstrekking, community-building en matchmaking.

Meer informatie: www.cleantechroutechina.be

1.2 Facilitatie samenwerkingen hoger onderwijs

Het vriendschapsakkoord tussen POM Antwerpen en de municipaliteit Chongqing resulteerde reeds in twee langdurige samenwerkingen op academisch vlak.

- Logistiek

In 2013 werd door de Universiteit Antwerpen en Chongqing University het Joint International College of Logistics opgericht, dat een tweejarige masteropleiding in logistiek aanbiedt aan studenten in Chongqing. Het programma wordt door de universiteiten in onderling overleg opgesteld en jaarlijks doceren vier professoren van Universiteit Antwerpen een vak binnen deze opleiding. Daarnaast zijn er ook uitwisselingen van studenten: studenten uit Chongqing kunnen zich aanmelden voor een masteropleidingen bij C-MAT en Chongqing University organiseert jaarlijks een summer school voor 10-15 studenten logistiek aan UA. Helaas konden

in 2020 geen studentenuitwisselingen plaatsvinden

- *Management*

In 2019 faciliteerde en ondersteunde POM Antwerpen ook voor Antwerp Management School verdere contacten in Chongqing met Chongqing University - School of Economics and Business Administration (Master of Finance) en Chongqing Technology and Business University (Master of Global Supply Chain Management).

- *Revalidatiewetenschappen*

Sinds eind 2014 zijn er nauwe contacten tussen Chongqing Medical University en Universiteit Antwerpen voor een samenwerking rond de masteropleidingen binnen de revalidatie-wetenschappen (Chinese studenten volgen de Engelstalige master in Antwerpen). Op vraag van Chongqing Medical University werkte Universiteit Antwerpen inmiddels een op maat gemaakt programma uit, dat de studenten uit Chongqing voorbereidt op het Engelstalig masterprogramma in Antwerpen. Jaarlijks bezoeken een groep Chinese studenten de Universiteit Antwerpen tijdens een Summer/Winter School, om een idee te krijgen van wat de opleiding in Antwerpen voor hen te bieden heeft. Helaas konden in 2020 geen studentenuitwisselingen plaatsvinden.

1.3 Missies en bezoeken

Omwille van Covid-19 konden geen missies of bezoeken plaatsvinden in 2020.

Wel werd er gestreefd naar maximale virtuele samenkomsten, zowel tussen overheden als tussen bedrijven.

Zo werd er deelgenomen aan virtuele beurzen, of kon de vertegenwoordiger van POM Antwerpen de aanwezigheid op beurzen en events voor zich nemen. Door middel van digitale tools, konden ook bedrijven op deze manier vertegenwoordigd worden, zonder zelf naar China te reizen.

1.4 Inkomende delegaties

Omwille van Covid-19 konden geen buitenlandse delegaties ontvangen worden in 2020.

Wel werd er gestreefd naar maximale virtuele samenkomsten, zowel tussen overheden als tussen bedrijven.

2. Speerpuntsectoren en arbeidsmarkt

2.1 Speerpuntsector creatieve economie: Designplatform ANTWERP. POWERED BY CREATIVES

In november 2014 lanceerden provincie Antwerpen (via POM), stad Antwerpen, De Winkelhaak, Universiteit Antwerpen, Antwerp Management School en Sint Lucas (Karel de Grote-Hogeschool) het designplatform ANTWERP. POWERED BY CREATIVES. (APBC).

Inmiddels zijn ook AP Hogeschool en Thomas More toegetreden tot het partnerschap.

Via de website worden systematisch inspirerende cases en verhalen gebracht, die een beeld schetsen van de diversiteit en expertise binnen de creatieve sector in de provincie Antwerpen. Via een besloten Facebook groep wordt ingezet op netwerking, community building en kennisdeling. De groep kent inmiddels meer dan 2.900 leden.

De werking werd in 2020 maximaal aangepast aan de virtuele context.

Zo kon er alsnog ingezet worden op community, netwerking, kennisdeling etc.

5 bedrijven en organisaties werden succesvol begeleid binnen een innovatietraject.

In 2020 ging het project Build. Create. Innovate van start, dat de brug slaat tussen de bouw- en de creatieve sector. Het project is een samenwerking met Kamp C en heeft als doelstelling om Kempense bedrijven actief in de bouwsector te sensibiliseren over de nood aan duurzame innovatie en te ondersteunen bij het versterken of behouden van hun concurrentiële positie binnen een snel veranderend en steeds internationaler economisch klimaat en dit door via cross-sectorale samenwerking met creatieve experts nieuwe vormen van ondernemerschap of intrapreneurship te stimuleren.

Build. Create. Innovate. ontvangt cofinanciering van het Europees Fonds voor Regionale ontwikkeling (EFRO). Meer informatie: www.apbc.be

2.2 Speerpuntsector chemie: We Are Chemistry

We Are Chemistry verzamelt bedrijven uit de chemische sector die op zoek zijn naar kersvers gediplomeerd talent. Studenten, leerkrachten en sollicitanten maken op wearechemistry.be kennis met de bedrijven via hun mindmaps en kunnen overgaan tot echte interactie met potentiële werkgevers tijdens het jaarlijkse jobevent. Wat aanvankelijk de editie met de meeste deelnemende bedrijven ooit moest worden, 26 bedrijven schreven in voor 25 maart, werd helaas door corona een gemiste editie. Een tweede geplande editie op 16 september moest ook gezien de geldende coronamaatregelen geannuleerd worden. Digitale eventspecialist The Event Pilots werd na een offerteronde onder de arm genomen om een 100% coronaproof online editie van het jobevent te plannen op 24 maart 2021.

2.3 Zowerkthet.be, voor job, diploma en cv

Zowerkthet.be is een online platform dat werkzoekenden bruikbare antwoorden en persoonlijke ondersteuning geeft in hun zoektocht naar extra kwalificatie, herscholing, heroriëntering en zelfwaardering. De site mocht in 2020 rekenen op een 70-tal bezoekers per dag. De aanlevering van nieuwe actuele content werd gegarandeerd door de aankoop van Flowbox.

In 2020 vonden er wegens corona geen live sessies plaats. 15 cv's werden aangemaakt, 18 vragen naar loopbaanadvies beantwoord. Eind 2020 werd het social media team van Smart Media ingezet om een strategisch communicatieplan voor Zo Werkt Het op de sociale media (Facebook en Instagram) uit te tekenen en uit te voeren.

2.4 TRANSIT infosessies 'Wat na het middelbaar?'

Wat 12 jaar geleden door stad Antwerpen en Resoc Antwerpen in samenwerking met de sociale partners, RVA en VDAB werd opgestart als infolessen voor laatstejaars, groeide uit tot een jaarlijks terugkerende lessenreeks die door scholen uit de hele provincie inmiddels als dé infomomenten voor afzwaaiende zesde- en zevendejaars wordt gezien. POM Antwerpen stond mee aan de wieg van dit project als communicatiepartner. Kathleen Art ontfermt zich tot op vandaag over de ontwikkeling en het onderhoud van de website, de externe communicatie en de inschrijvingstool. Jaarlijks nemen zo'n 5000 leerlingen uit ASO, TSO, KSO, BSO en BUSO deel aan korte interactieve infosessies over sociale zekerheid, arbeidsrecht, loopbaanplanning en solliciteren. De lesjes worden gegeven door experts van de vakbonden en de VDAB. In 2020 werden nog aan aantal live sessies georganiseerd in de maand februari, de sessies vanaf maart werden omwille van de coronamaatregelen afgelast.

Meer informatie: <http://www.transit-antwerpen.be>